

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETESEK:
4-hasabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitató sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Péntek, május 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreink: Humberték nálunk.
- A képviselőház ülése.
- Támadás a delegáció ellen.
- Képek és apróságok az újvidéki kirándulásról.
- A tápéi választást megsemmisítették.
- Szolgabíró a börtönben.
- A waggonyár füstje.
- Döntés a kulturpalota tervéről.
- Esketés a kórházban.
- Megszökött főrendező.
- Gazdátlan másfélmillió.
- Az öngyilkos családja.
- Tárca: Felolvasás „A király házasodik” című vigjátékhoz. Irta: Csécsi Imre.
- Regény-Csarnok: A fehér hattyú. Irta: Csatlós Mendés.

Humberték nálunk.

Budapest, május 15.

Humberték esete, a melyről most egész Páris nevetve és bosszankodva beszél, nemcsak Franciaországra jellemző, hanem a korra is, a melyben élünk. Sok száz és százezer Humbert-család mulat, zsuoz, tündököl Európa valamennyi országában, ha nem is oly szédületesen nagy stílusban, mint az eszes toulousei kisasszony és férje, a furfangos párisi ügyvéd.

Az esetet tudják. Humberték egy napon azt a hir terjesztették, hogy Crawford bácsitól, a nizzai agglegénytől kerek száz millió frankot örökölték. A hir hallatára rögtön akadt két háztulajdonos, a ki ingatlanát eladta Humbertéknek s a keres-

kedők, iparosok százai is hitelt nyitottak a szerencsés örökösöknek. Már-már úgy volt, hogy a milliók birtokába fognak lépni, a mikor két kaján unokaöcses, Crawford Henrik és Róbert megtámadta a végrendeletet s a maga számára követelte az értékpapirokba fektett családi vagyont. A pör husz éven át folyt. A két Crawford sohasem jelent meg a bíróság előtt, de ügyvédjük körömszakadtáig védelmezte a jogaikat. Humbert időközben képviselő lett, az asszony pedig megnyerte a pört. Ekkor azonban új beadványok érkeztek a bírósághoz, az ujságok kolumnákat irtak az egyes fordulatokról segész Franciaország lázasa leste azt az időt, a mikor Humbertné végre kiveheti a szekrényekből a milliókat, melyeket husz teljes évi pecsét alatt volt kénytelen őrizni. A perújítás végét azonban nem várta be a házaspár egyik hitelezője, bíróság elé vitte a dolgot s a bíróság felnyitotta a híres szekrényt. A két Crawford ügyvédje megint tiltakozott, de a bíróság ezuttal nem hallgatta meg a kifogásokat. Tudják mi volt a vasszekrényben? Két főlvágott regény, egy dugóhúzó s egy cünderkefe. Kiderült, hogy a százmillió örökség mese, a két unokaöcses nem is létezik, a pört Humberték maguk vitték maguk ellen s husz éven át abból éltek, hogy embertársaikat bolondították. Még pedig nem is sikertelenül: a husz év alatt negyvenmillió franknyi adósságot csináltak.

Kacagtató és vidám história ez, de megvan a komoly háttér: a civilizált vi-

lágban, az ugynevezett kulturemberek között igen sok ilyen előkelő Humbert-házaspár mozog, nálunk, a mi kicsinyes viszonyaink közepette épp úgy, mint másutt, a hol a nagy szédelgők sokkal könnyebben elvegyülhetnek a társasélet hullámaiba. A kabátos emberek, a kik nem a kézimunkájukkal keresik meg a kenyerüket, nem igen tudnak meglenni színház, zsur, bálók, fényes ruhák s főképp barátok és barátnők irigysége nélkül.

Mindenki jól akar élni, mindenki jusot érez magában ahhoz, hogy fiakkeren járjon, fogadjon a löversenyen, olyan raglánt viseljen, mint gróf Károlyi István s a legritkább tud megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy két- vagy háromezer forintnyi jövedelemből, tisztességes gondolkodással, még omnibuszra se igen telik. Az ugynevezett előkelő társaságban akárhányszor kérdezzük magunktól: honnan telik X. Y-nak drága, nagy Lopezekre, honnan veszi a felesége a kétszázforintos toiletteket, miből tart francia nevelőnőt a gyermekei mellett s miből nyaral két hónapra át családostul Siófokon, holott tudomásunk szerint nem is keres többet háromezer forintnál évenként s a felesége tízenötezer forintnyi hozományt kapott?

Az ilyen házaspár ma már típus Budapestben, és nem egy vidéki városban is télen akárhányszor részt veszünk olyan zsuozokon, melyeknek költsége minimum háromszáz forintra rug, holott vendégszerető házigazdánk aligha van ekkora havi jövedelme. Egyre azt halljuk, hogy

TARCA

Felolvasás

„A király házasodik” című vigjátékhoz.

Irta: Csécsi Imre.*

A most előadandó történeti vigjáték a magyar nemzet ezeréves életének egyik legdicsőségesebb és legooldogabb korszakára vezérel emlékezetünket, arra a fényes korszakra, melyről a nagy költő, Toldi költője, oly igazsággal zengi szép dalát:

Visszanéz a magyar, s hájtva néz vissza,
Te dicső hajdankor! fényes napjaidra;
Szomorú tallóján ősi hirnévénél,
Héj, csak úgy böngéz már valamit — mesének.

Nagy Lajos királyunk korát értem, melyben oly erős volt a nemzeti erő, hatalom és dicsőség felragyogása, hogy egész Európa tisztelettel s az irigység félelmével tekintett a magyar nemzetre és nagy királyára. E nagy és nemes tulajdonokkal ékeskedő király uralkodása alatt, mintha ujjászületett volna nemzetünk: minden téren haladás, boldogulás, erő,

* Ezt azt ismertetést Csécsi Imre az Aradi Nemzeti Színházban tegnap délután tartott ifjúsági-előadáson olvasta föl.

kitartó küzdelem és fényes siker mutatkozott. Az utolsó Árpádok idejében támadt s országunk tetséletes belviszályok és külső támadások sora, dicstelen állapotokat teremtetek e hazában s érthető, hogy a magyar nemzet gyászos szomorúsága a leselkedő elleneségekre nézve örvendezést jelentett.

Es milyen csodálatos az, hogy egy jó és bölcs király élete és vezérlő tevékenysége mily átalakító hatással tud lenni az egész nemzet életére. A reménytelen és tétlen gyászt felváltja a nemzeti felbuzdulás, a hatalomnak és dicsőségnek szomjazása, a szunnyadó ősi jellemvonások életrekeltése, felragyogtatása, mely ellenállhatatlan, szent erővel hirdeti a reményt és a jövődőt a legkétségbeesettebb sziveknek is. A történelem nagy és igaz mestere a tanításnak. Már I. Károly alatt erőhöz jutott az ország; de mert Lajos, a fiu, tulszárnyalá az apát uralkodói tulajdonokban, erényekben, jellemvonásokban: az ő egyéni tündöklő kiválósága nyomban meglátszott a nemzeti korszak kiválóságán. Lajos dicsősége e korban ugyanaz, a mi a magyar nemzet dicsősége.

Nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy Lajos tizenhetedik életévében lépett trónra s a majd nem gyermeknek nevezhető ifju királyt érett megfontolá és bölcsesség vezette kormányzásának tetteiben. Nagy volt tehát ő nemcsak a szívnek és jellemnek, hanem az elmének kincseiben is. Ezek a kincsek avatták őt

nemzetünk egyik legnagyobb fejedelmévé, nem pedig a korona ragyogása, melynek hideg fénye pusztán magában véve még soha senkit nagy királylává nem tehetett. Mindenki tudja, aki most e korszakra visszagondol, hogy Magyarország hatalmi köre Lajos idejében volt legkiterjedtebb, s bizony a történetírás e büszke tanuságtételét a nagy és hős királynak köszönhetjük. Ha nincsen hős vezér, a harc erőtlén, a győzelem bizonytalan. Ha nincs a vezérben lélek és igazság, a harcosokban nincs erő, nincs lelkesedés. Lajos nagy volt, nemzete megérté, hiven követte minden vállalatban: elmaradhatatlan volt tehát a győzelem.

A szíven átnyilalló fájdalom hangján zengi a költő, a nemzeti sülyedés idejében a régi dicsőséget, Lajos korának dicsőségét hirdető dalát:

Hazám dicső, nagy ősei,
Ti földetrazé viharok!
Ti egykoron a porba omlott
Európa homlokán tomboltatok.

Oh, nagy volt hajdan a magyar,
Nagy volt hatalma, birtoka;
Magyar tenger vizében hunyt el
Ejszak, kelet s dél hullócsüllaga.

Győzelemben lobogtak a magyar zászlók, a különböző országok csataterein. Velencét, a ha-

nincs pénz, hogy a kereskedelem pang, hogy sohase volt nagyobb a nyomor, mint most, s lám, mégis azt látjuk, hogy közepszerű asszonyok hercegnői eleganciával öltözködnek s öt-hattagú családok, akiknek feje kétszázötven forintnyi havi fizetést kap, olyan fürdőkben nyaralnak, a hol a pincér husz krajcáros borralalón alul csak esős napokon áll szóba a vendégekkel.

Honnan kerül elő az a sok pénz, ami-be az ilyen fényűzés kerül? Könnyű a felelet: váltókból, adósságokból, szédelgésből, erkölcstelenségből. Száz meg száz Humbert-házaspár színlelt eleganciájával elbolondítja a hiszékeny embereket s mint a nép ajka mondja: egyik lyukkal tömi be a másikat. Új adósságot vesz föl, hogy a régít kifizethesse, — mosolygó arccal csal és sikkaszt, s bankigazgatók előszobáiban antichambriroz, néha maga, de többnyire a szép felesége, aki nem sajnál egy sokatigérő mosolyt se, hogy a nyaralás költségeit megszerezhesse. A férj tudja ezt, nem törődik vele, hiszen csak úgy engedheti meg magának azt a luxust, hogy husz krajcárba játszassa a kalábríasz pointját s csak így adhat ötvenforintos ajándékot a csinos francia nevelőnőnek. Szégyenletes, undok, elszomorító a Humbert-házaspároknak ez a grasszálása, de fájdalom, ezen nem segít a prédikáció, mert a baj oka a mai társadalom nagyoló, erkölcstelen, léha és hencegő voltában gyökerezik. (*)

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 15.

Az appropriacionális vita ma egészen elapósodott. Lindner kezdte a vitát, a kinek jogosulatlan követelése némi ingerültséget keltek. Utána Nessi, Lengyel, Várady és Szederkényi beszéltek.

Szürke unalom ült benn a temben egész délelőtt és ohajtva várta mindenki a vita be-
zárását.

A folyosón azonban annál élénkebb volt az élet. A képviselők az udvari bárlól beszéltek. Általános volt a panasz, hogy a vendégek alig tudtak mozogni. A kurucok közül többen haragudtak, a miért nevük ott volt a bálozók

talmas köztársaságot megalázta Lajos, Dalmáciát a magyar koronához csatolta, győzött keleten, győzött mindenütt, Lengyelország történetére is fényt hintett az ő nagysága s egyszerűre 10 ország állott koronájának fenhatósága alatt, három tenger hullámai határolták birodalmának kiterjedését.

E nagy királyunk életének eseményei közül a legköltőibbet, házasságának történetét választá ki a költő az ő vigjátékának tárgyául, s költészetének hatalmas erejével élénk varázsolja a kort, a dicső királyt s azokat, kik cselszövénynyel vagy ellene, vagy pedig szeretettel s hűséggel mellette, boldogságáért munkálkodtak.

A szindarab főalakja Lajos, korának leglovagiasabb, legicsőbb fejedelme. Minden szavában férfiaság, egyeneslelkűség, magyar érzés, minden tettében erő és lovagiasság nyilatkozik. Szerelme, mit Erzsébet iránt érez, a legtisztább, legnemesebb érzelem. S mily küzdelmet kell elviselnie ez érzelme győzelméért! Egyfelől anyja iránt való szeretete, tisztelete, másfelől a haza és annak legszentebb érdeke sürgetik, követelik a választást: a velencei hercegnő, vagy a kis banilla legyen-e Magyarország királynéja?

Megindul a titkos munka, készülnek a cselszövények, melyekből látszik Velencének rejtett politikai érdeke. De hiába minden erőlködés, mert a király csak szívére hallgat s ez a nagy szív azt sugja neki, hogy vonja ki ma-

között, holott este 8 órakor lefeküdtek. Ezen busult Bigó Ferenc bátyánk, meg Rátkay László.

Rakovszky István pedig egyre kapacitálgatta a szélbaliakat, hogy jöjjenek be a delegációba. De azok azt felelték.

— Apage satanas!

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Tallán Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Széchenyi Gyula gróf és Darányi Ignác miniszterek.

Napirend előtt.

Az elnöki irományok előterjesztése után Darányi Ignác föld. miniszter a Béga szabályozására vonatkozólag törvényjavaslatot terjeszt be.

A napirend előtt

Werner Gyula visszautasítja Rakovszky azon vádját, mintha ő egyes lapoknak tudósításokat adott volna a delegációk tárgyalásáról. Ő csak az albizottságok képét rajzolta a „Magyar Nemzet”-ben. Kijelenti, ha protekció az, hogy őt a nagy többség delegátusnak választotta, ő akkor csak büszke a protekcióra.

Az appropriáció.

Lindner Gusztáv panasolja, hogy a nemzetiségi törvényt nem tartják tiszteletben. A bíróságok nyelve magyar és ez azért van, hogy kényelmesebb legyen a bírák dolga. Ha a bírósági nyelvkezelés hivatalos nyelve a magyar, azért nem következés az, hogy a beadványok nem lehetnek német nyelvűek.

Rabár Endre: Mindig elfogadták!

Korodi Lutz Lajos: Most nem fogadják el!

Lindner Gusztáv kijelenti, hogy 1900 óta német mellékleteket sem fogad el a bíróság, holott előbb az volt a szokás Királyföldön, hogy német mellékleteket is elfogadtak. Biztosítja a Házat, hogy itt nincs szó államellenes tüntetésről, távol áll a nemzetiségi képviselőktől az államnyelv háttérbe szorítására irányuló sikertelen törekvés. (Mozgás a szélbalon.)

Thaly Kálmán: Korodi-Lutztól is távol áll?

Korodi Lutz Lajos: Igenis távol áll!

Lindner Gusztáv kijelenti, hogy ők nem akarnak föderatív államot az államban létesíteni, ők a szász népprogram alapján az egységes alkotmányos magyar állam álláspontján vannak. Csak azért szerveztek politikai pártot, mert sérelmeik orvoslása közigazgatási uton nem volt elérhető. Az appropriációt nem szavazza meg. (A szászok éljeneztek.)

Lurtz Károly: Mi csak az igazságot akarjuk!

A magyar nyelv ellen.

Hegedüs Sándor személyes kérdésben kijelenti, hogy Rakovszky állítása helytelen, mert ő tisztában volt a delegáció kimutatásával.

Nessi Pál felháborodással utasítja vissza

Lindnernek egy idegen nyelv mellett tartott apologiáját.

Lurtz Károly: Az nem idegen nyelv! Magyarországon beszéljük! (Mozgás a szélbalon.)

Nessi Pál visszautasítja a magyar nyelv ellen intézett támadást.

Lurtz Károly: Kimegyünk, ezt nem lehet meghallgatni!

Bakonyi Samu: Mi baja?

A Gotterhalte és egyebek.

Nessi Pál ezután Rakovszky azon felhívására tér át, hogy a Kossuth-párt lépjen be a delegációba. Ő a delegációt nem ismeri el. Azt fejtegeti, hogy a magyar delegációban csak magyarul szabad beszélni. Hiába hivatkozik a miniszterelnök Deák Ferencre, szóló ideálja nem Deák, hanem Kossuth Lajos. (Éljenezés a szélbalon.) A kormány politikája nem nemzeti politika, amit mutat az, hogy a Gotterhaltehez görcsösen ragaszkodik a kormány és a dinasztia. Csatlakozik Rátkay László felhívásához, hogy a magyar ifjuság tüntessen a Gotterhalte ellen, mert a dinasztiaival szemben nem lehet másképp elérni valamit, mint erőszakkal és botránnyal.

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy felhívása és a dinasztia elleni kijelentése imparlamentáris.

Nessi Pál kijelenti, hogy történelmi példák tudja igazolni állítását. A kormány iránt bizalommal nem viseltetik, azért az appropriációt nem fogadja el.

Lengyel Zoltán azt fejtegeti, hogy a gyárak nagy része, melyeket Hegedüs volt miniszter alapított, csődöt mondott, dacára annak, hogy szubvenciót kaptak.

Hegedüs Sándor: Egy fillér szubvenciót se kaptak.

Az önálló vámterület.

Lengyel Zoltán fejtegeti, hogy Magyarország csak az önálló vámterület mellett fejlődhetik. A költségvetés appropriációját nem fogadja el.

Várady Károly kijelenti, hogy tegnapi közbeszólását akarja megmagyarázni. Azt fejtegeti, hogy Széll Kálmán feladta Deák hagyományait, mert Deák Ferenc nem volt ellensége a nemzeti hadseregnek, sőt azt követelte. A mi a miniszterelnöknek a költségvetési vitának rövidítéséről szóló nyilatkozatát illeti, tiltakozik a parlamenti szólásszabadság bármily korlátozása ellen. Körber beszédéből kimutatja, hogy a közös vámterület fenntartását nagyhatalmi ábrándból, és hóbortból tartják szükségesnek. A magyar miniszterelnök ezt nem meri mondani.

Széll Kálmán: Hát épen az ő szava szent igaz? Az enyém nem?

Várady Károly követeli, hogy a közös miniszterek okvetlenül tudjanak magyarul. Az appropriációt nem szavazza meg.

Szederkényi Nándor szerint Széll miniszter-

gat az idegen hatáskör alól s legyen az ő udvara magyar királyi udvar. Szerelmét nem áldozza fel, mert tudja, hogy ezzel nemcsak ön-maga, de nemzete érdekében is helyesen cselekszik.

Erzsébet, a király iránt szerelemre gyuladó szép banilla mintaképe a hűségnek, a nemes, fájó, de nem kétségbeesítő lemondásnak, a mélységesen, tisztán érző női szívnek. Lelkes bonleány, ki bár nem magyarszármazású, mégis büszkén vallja magát magyarnak. Örvendünk boldogságának, szíve győzelmének s örömlünk csak akkor borul el gyászban, ha későbbi tragikus sorsára gondolunk.

Hát Kopjai Imre, az őszinte, nyíltszívű magyar ifju, a Zách-ivadék nem nyeri-e meg azonnal rokonszenvünket? Ez a rokonszenv csak fokozódik iránta, mikor a döntő pillanatban, a helyett, hogy a bűnös idegenekhez csatlakoznék, találékonyasága által elviselhetetlen szegényben sülyeszi a cselszöveget. Bocssásk meg a kedves daliának, ha tekintélyre is vágyakozik, hiszen szíve indítja erre, mely épen oly nemesen dobog a kis Szelepcsényi Ilonkáért, mint a király szíve a banilléért.

A szereplők szavai, tettei mindenkor jellemzők eredők e vigjátékban s a költő igazságszolgáltatása mindnyájunkra megnyugtató hatással van. Örvendünk a gonoszok bukásának, de ez nem káröröm, hanem az erkölcsi győzelem felett érzett tiszta indulat; örvendünk

a szerető szívek boldogsága felett, mert érezzük, hogy kitartó küzdelem és tiszta hűség árán érdemelték meg ezt a boldogságot.

A darab írója a legnagyobb magyar költők közül való. Mikor ezt a pompás, teljesen magyar történelmi vigjátékot élvezzük, hát éreznünk a régen porladó költő, Tóth Kálmán iránt, hogy megalkotója a magyar színre-daiomnak ez egyik gyöngyét s költészetének pompájában feltárt előttünk egy darab igaz multat, régi nagyságot, régi dicsőséget. Költészte igaz magyar költészet s Petőfi dalai után az ő dalai a legszebbek. Ki ne emlékeznék közülünk gyönyörű költeményére, az „Előre” címűre, hát arra, melynek címe ez: „Ki volt nagyobb?” Minden napon valóban az irodalom elővitelén munkálkodott; ő alapítá s szerkeszté hosszú éveken át a „Fővárosi Lapok”-at, s szépirodalmi napilapot; ő deríté és vigasztalá humorával, élceivel a gyászban veszteglő magyar nemzetet, mikor valóban sirva vigadott a magyar.

Egész élete a magyar irodalom szolgálatára volt szentelve; ez az élet tiszta, költői élet, olyan tiszta, világos és érthető, mint e szindarabja, melynek minden bővebb ismertetése feleslegessé válik. Áldott legyen a költő emlékezete!

Csak egy pár szót még. Ha végig hallgatjuk e darabot, e történetet, tanuljunk belőle egy-két erős magyar igazságot.

elnök félreértette Deák szavait. Hibáztatja, hogy Széll nem látja a törvényben gyökerezettnek az önálló magyar hadsereg felállítását. A nemzet és a dinasztia érdeke kívánják az önálló hadsereget.

Elnök a vitát bezárja.

A miniszterelnök beszéde.

Széll Kálmán miniszterelnök mindenekelőtt Nessi Pállal szemben kijelenti, hogy nem engedni, hogy valaki az ő hazafiságát kétségbe vonja. Ami a most felmerült hadügyi vitát illeti, arra vonatkozólag megjegyzi, hogy nem ő hozta fel e kérdést, de kötelessége volt Kosuth Ferenc szavaira válaszolni. Szólvány Gyárfás Deák Ferenc szavait hozta fel, a melyben azt mondja, hogy külön önálló hadsereget nem állíthatunk. Kijelenti, hogy öt Szederkényi fejtegetései meg nem győzték, mert azok csak egyoldalú deputacionális intézkedésekből folynak, míg ő a törvényekre alapította fejtegetéseit.

Pichler Győző: ez már nem járja, hogy a magyar parlamentben azt mondják, hogy nem lehet magyar hadsereget állítanunk.

Széll Kálmán miniszterelnök: Ezt nem mondta. A miniszterelnök ezután a kiegyezés kérdésében kijelenti, hogy az országnak semmi fontos vitális dolgában engedni nem fog. Lindner felszólalására azt válaszolja, hogy a törvényes prakszis semmiféle módosításában nem egyezik belől s a szászokkal ily követelések teljesítése miatt nem áll szóba. (Helyeslés.)

Lindner a szélbal nagy zajongása közt kijelenti, hogy a szászok jó hazafiak.

Erre az appropriációt általánosságban elfogadták.

Három hét alatt.

A részletes tárgyalás során Pichler Győző hibáztatja, hogy a helységnevekről szóló törvény nincs életbeléptetve. Helyteleníti azt is, hogy a miniszterelnök nem világítja meg a helyzetet, míg Körber tömöríti az osztrák pártokat.

Rakovszky hasonló szellemben beszél.

Széll Kálmán miniszterelnök hangsúlyozza, hogy magyar krízis nincs. Elismeri, hogy a tárgyalások meg vannak szakítva, de ismétli, hogy érdekeinket nem adja fel. Az önálló vámtérület kérdése annyira át van már gyurva, hogy három hét alatt át lehetne térni az önálló vámtérületre. (Tetszés.) Kijelenti végül, hogy a belügyminiszteri tárcát nem adja ki kezéből, mert maga akarja a felelősséget vinni politikájáért.

Ezek után az appropriációt részleteiben is megszavazták.

TÁVIRATOK.

A Vuics-kabinet lemondása.

Belgrád, máj. 15. A pénzügyi bizottság jelentését a kölcsönjavaslatról holnap olvassák

Először is azt, hogy Lajos magyar királyt egyéni kiválósága mellett csak a magyarok iránt őszintén érzett szeretete és becsülése tehetette naggyá, hatalmas fejedelemmé. Csak az lehet a mi nagy királyunk, a ki szeret bennünket, a ki szeretetét cselekedetben is megmutatja.

Tanuljuk meg és ne feledjük, hogy az igazság a múltban is igazság volt, az ma is és az marad mindörökké. Az igazság legyőzete sohasem örök.

Tanuljuk meg, hogy Magyarország a mint magyar volt ezeréven át, úgy meg kell őriznie magyarságát a másik, a többi ezerévben is, mert ezzel életét őrizi meg. Jaj annak, a ki a mi nemzetünk életére akar törni!

Tanuljuk meg, hogy ennek az országnak és nemzetnek elpusztíthatatlan joga van ahhoz a hatalomhoz és dicsőséghez, melynek valamikor három tenger harsogása hirdette erejét. A jogban erő van, az erőben élet!

Erőt merítünk a múltból és miénk a jövő. Ezzel a hittel mondom záradékul Petőfi, a minden idők nagy költője szavait:

Pétra, kislelkűek, a kik mostan is még
Kétkedni tudtok a jövő felett,
Kik nem hiszitek, hogy egy erős istenség
Őrzi gondosan a magyar nemzetet!

fel a szkupstinában. Ezzel kapcsolatban állítólag holnap fogják közzétenni a Vuics-kabinet lemondását.

Politikai estély.

Róma, máj. 15. Szécsen gróf vatikáni osztrák-magyar nagykövethetél tagnap este volt az első nagy estély. Ott voltak Rampolla, Vannutelli Serafino, Vannutelli Vincenzo, Casali del Drago, Cretoni, Ferrata, Triepi, Sanminiatielli, Cavagnis és Aloisi-Masella biborokok, a vatikánál akkreditált egész diplomáciai testület, a máltai-rend nagymestere, sok püspök és prelátus, valamennyi méltóság, a római arisztokrácia köztük igen sok hölgy és az osztrák-magyar kolónia számos előkelősége.

A békétanácskozás.

Pretória, máj. 15. Mindenfelől bur képviselők jönnek ide, hogy a holnapra kitűzött tanácskozásra Vereenigingbe menjenek. Nagyobb részük csak ma este érkezik ide. Holnap reggel az ideérkezett burok együtt indulnak Vereenigingbe. Az első tanácskozást holnapra várják.

Támadás a delegáció ellen.

(A Reichsrath üléséből.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Bécs, május 15.

Az osztrák képviselőház mai ülését délelőtt 10 óra 15 perckor nyitja meg az elnök. A beérkezett irományok között van *Daszynski*, *Pernerstorfer* és társainak sürgős indítványa, a melyben azt kérdezik a kormánytól, beleegyezett-e abba, hogy a haditerheket tarackok és új ágyuk beszerzésével emeljék, továbbá mennyi van előirányozva a tábortábor ágyuk tervezett beszerzésére és hogyan szándékoznak fedezni az Ausztriára eső részt.

Daszynski megokolja sürgős indítványát. Indítványának célja — ugymond — nem obstrukció, hanem csak tiltakozás a nép rendkívüli megterhelése ellen, de egyuttal a delegációk intézménye ellen is, amely valósággal groteszk módon végzi dolgait és semmiféle biztosítékot nem nyújt a lelkiismeretes ellenőrzés tekintetében. A delegációk intézménye nem a népből eredt, hanem ráoktrojálták olyan időben, a mikor az ország éppen nehéz válsággal küzdött.

Szólvány elítéli azután az osztrák delegáció összeállítását, amelyben a nagybirtokosoknak jogosulatlanul túlnyomó hatalma van, holott nagy választócsoporthoz egyáltalán nincsenek képviselve benne. Arra utal, hogy az ideai delegációban az urakháza delegátusai a képviselőház 15 nagybirtokos delegátusával a többséget alkották. Ennek a következménye az, hogy a delegációban milliókat szavaznak meg anélkül, hogy valaki bővebb fevilágosítást kérne vagy kapna.

Szólvány utal azután arra a helytelen hangra, a melyen a delegátusokkal beszélnek és párhuzamot von az osztrák honvédelmi miniszter és a hadügyminiszter között, a kiknek annyira különböző egyéniségéből újra látható, hogyan lehet bánni a delegátusokkal a nélkül, hogy tiltakoznának ellene. De azokat a milliárdokat, a melyeket ezek a delegációk megszavaznak, a polgároknak, a parasztnak és munkásoknak kell megfizetniük.

A pénzügyminiszternek az a kegyetlensége, hogy nem akarja megszüntetni a közlekedési vámokat, mert nincs reá fedezet, talán érthető, de érthetetlen az, hogy ez a takarékoság rögtön megszűnik, mihelyt a militarizmus követeléseiről van szó. Szólvány utal a *Mattasich*-esetre és hallatlan dolgoknak mondja, hogy senkinek

sem volt bátorsága meginterpellálni ebben az ügyben a hadügyminisztert és hogy a miniszter egyszerűen ignorál mindent, a mit erről az ügyről ebben a házban mondtak. Szólvány azután még több példát hoz fel annak az állításának a bizonyítására, hogy a delegáció képtelen a nép jogait megóvni és végül felszólítja a pénzügyminisztert, hogy magyarázza meg, hogy azt a nagy lelkiismeretességet, a melyet a közlekedési vámok megszüntetése kérdésében tanúsított, miért nem alkalmazta a militarizmus hatalmas követeléseivel szemben is. Szólvány pártja tudni akarja továbbá azt is, hogyan akarja a pénzügyminiszter előteremtteni azt a 38 milliót, a melyet a delegációk megszavaztak és a többi nagy kiadásokat, a melyre még kilátás van. (Élénk helyeslés a szónok párthívei között.)

Az interpellációra ma még nem feleltek.

Képek és apróságok az ujvidéki kirándulásról.

(Mátárlat a nemzetiségi vidékeken.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15.

A Nemzeti Szalon, mint ismeretes, tárlatot nyitott a képeiből Ujvidéken s ezt a tárlatot aztán Aradon fogják bemutatni. A tárlatnak most vasárnap volt az ünnepies megnyitása, a melyre piktoraink közül sokan lerándultak Ujvidékre s a legnagyobb részük csak most tért vissza a fővárosba. A kirándulás egyik résztvevője írja nekünk az alábbiakat:

Most láttuk igazában, mi volna az igazi, az okos, a céltudatos nemzetiségi politika. Ha a művészetünkkel igyekeznénk meghódítani idegenajku testvéreinket. A ki tanuja volt, hogy Ujvidék nagybárá szerbajku lakossága a képkiállítás alkalmából hogy hódolt meg a magyar géniuszunk, igazat fog adni nekem. Most *Köcsesi* Albert magyar szintársullattal készülni menni e határszéli városba; a magyar képző művészet után a magyar előadó művészet, bizonyos, hogy az ujvidéki rácókat egészen meghódítjuk.

Ujvidéken egyébként, néhai való *Miletics* Szvetozár városában, nincs irányunkban ellenséges hangulat, a minek bizonyosságul számos apró példát hozhatnék föl. Így például azt, hogy a szerb püspök, *Szelics* Mitrofan, szorgalmasan tanul magyarul. Mikor a megnyitási ünnepen felzendült ott a határszélen a magyar himnus, ő volt az első, a ki helyéről fölemelkedett. A szerb egyházi rész vett az ünnepély egész folyamán és finom ötlet volt tőle, hogy a magyar művészekkel néhány ez alkalomra betanult magyar szóval udvariaskodott, a mit a magyarok viszont kedves tapintattal szerbül köszöntek meg. A város szerb születésű polgármestere jól beszél magyarul, az pedig egyenesen meglepte a magyar piktorokat, a mikor a lóvonatra ülve, a kalauz magyarul szólította meg őket.

Az ujvidéki sikeren fölbuzdulva, a Nemzeti Szalon most más nemzetiségi vidékekre is ki akarja terjeszteni hazafias és kulturális akcióját, és pedig elsősorban Versecre és Pancsovara, a hol már érintkezésbe is léptek az illetékes körökkel. A nemes törekvést hihetőleg siker is fogja koronázni, főképp, ha ezeken a helyeken is olyan lelkes szószólói lesznek a Nemzeti Szalon ügyének, mint Ujvidéken, a hol Péter Pál főispán, továbbá *Rohonyi* Gyula, a város orsz. képviselője és dr. *Nemes* Sándor ügyvéd heteken át buzgólkodtak a Szalon érdekében.

Ujvidékről az egész társaság kirándult Karlócára és Belgrádba. Ez utóbbi helyen fölkeresték a szkupstina palotáját is. Itt egy ősmert és

Hamis erkölcsi bizonyítvánnyal igazolta előéletét s hamis bizonyítványokkal igazolta képzettségét. Hosszabb ideig volt állítólag Zala-vármegyében jegyzősegéd, ugyan e minőségben nyert alkalmaztatást Luncsukon. Magaviseletével soha semmi gyanút sem árult el. Most, hogy a „Rendőri Közlöny“-ben megjelent a körözés, melynek személyleírása ezer meg ezer fiatalemberre is ráillik, az egyik szolgabíró, tréfásan megjegyezte Kábának:

— Ha nem ismernélek, fiu, tisztességes, becsületes embernek, bizony Isten letartóztatnának.

A tb. szolgabíró elpirult s mosolyogva válaszolt:

— „Nem vagyok én Kába!“

Másnap a főszolgabíró hivatalos helyiségéből a „Rendőri Közlöny“ eltűnt. Keresték, kutatták, tüvé tettek érte mindent; de csak nem került elő a lap. Ez a körülmény keltette föl a gyanút. Elővették a fiut s a keresztkérdések alatt olyan ellenmondásokba keveredett, hogy le kellett tartóztatni.

Most már a saját beismerése alapján semmi kétség se merülhet föl. Ő a körözött család és okmányhamisító. Átadták a mohácsi kir. járásbírósnak s innen holnap el fogják szállítani Kába Jánost a nagyváradi kir. ügyészség fogházába, hogy elnyerje büneinek méltó büntetését.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi polgári Jótékony nőegyesület május hó 27-én, kedden délután fél négy órakor városháza tanácstermében tartja évi közgyűlését. Tárgysorozat: 1. A fővédasszony és a választmány évi jelentése. 2. A számvizsgáló bizottság évi jelentése. 3. A számvizsgáló bizottság megalakítása. 4. Esetleges indítványok.

A waggonyár füstje.

(Tüzelési próba az új füstemésztőkkel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15.

Az aradi waggonyár füstjével a közös huszároknak volt annyi bajuk, mint a belváros lakosainak a szalmapapirgyár bűzével. A huszárok hat évvel ezelőtt tettek panaszt az ellen, hogy a waggonyár kéményeiből kiáradó füst a kaszárnyát ellepi s az ott tartózkodást egészségtelenné és elviselhetetlenné teszi.

Az aradi rendőrkapitányi hivatal elrendelte akkor, hogy a gyár négy kazánjának kéménye lépcsős rostélyu füstfogóval látassék el. A főkapitánynak ezt az intézkedését a miniszter is jóváhagyta.

A gyár egy kazánhoz be is szerezte a lépcsős rostélyu füstfogót, időközben azonban a Ganz-gyár újabb rendszerű füstemésztőre nyert szabadalmat s a waggonyár kérte, hogy ezt alkalmazhassa ő is a kazánjaira.

A kereskedelmi miniszter részben megadta ehhez az engedélyt s az új készüléket a gyárnak a kocsi-üzem fenntartására szolgáló egyik kazánjának kéményén ma délelőtt próbálták ki. A mai próbát a kereskedelmi miniszter kiküldöttjének és az aradi hatóságnak jelenlétében tartották meg s az a legkedvezőbb eredménnyel járt.

A helyszínen tartott tüzelési kísérleten jelen voltak: Vécsey Ede iparfelügyelő, a miniszter kiküldöttje, Sarlot Domokos főkapitány, Virágh Lajos főmérnök, dr. Posgay Lajos főorvos, Zubor Andor rendőrfogalmazó, Stengl Andor aradi iparfelügyelő, a megye képviselőjében Keresztes Gyula dr. főügyész és Steiner József kir. mérnök, a Hadik-huszárok részéről Hász Sándor kapitány, a temesvári 7-ik hadtest képviselője.

letében Horák Brunó kapitány és Wärmer Alfréd mérnök-főhadnagy.

A tüzelési próbák délelőtt fél 10 órakor kezdődtek, déli 12 óráig tartottak s meglepően kedvező eredménnyel jártak, amennyiben az új készüléket körülbelül jobbnak találták, mint az eddig használt lépcsős-rostélyokat.

A bizottság a próba kifolyásáról és kimenetéről jegyzőkönyvet vett fel s ezt most felterjesztik a kereskedelmi miniszterhez, ki annak alapján előreláthatólag meg fogja engedni, hogy a gyár valamennyi kazánjára azt a készüléket alkalmazza füstemésztő gyanánt.

Döntés

a kulturpalota tervei fölött.

(A ki nem adott első díj.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15.

Az aradi kulturpalota ügye a mai napon ismét előbbre jutott egy lépéssel. Igaz ugyan, hogy a mai nappal a dolog nem lépett még a megvalósulás stádiumába, de azért a mai nap mégis valamelyes fordulatot jelent.

Ma történt ugyanis a döntés a pályázaton részt vett tervek fölött. Az eredmény, mint az körülbelül előrelátható volt, nem volt valami kielégítő. Inkább problematikus értékű az eredmény, mert a pályatervek közül egyik sem volt olyan, mely 250,000 koronáért megvalósítható volna.

Ugyanebből az indokból nem is adta a bíráló-bizottság ki az első díjat, hanem csak a második díjjal, ötszáz koronával jutalmazta az aránylag legjobbnak talált pályaművet. Az első díjra szánt ezer koronára nézve pedig azt a határozatot hozta a bíráló bizottság, hogy abból megvesznek öt pályatervet, egyenként kétszáz koronáért.

A döntésről tudósítók a következőkben számol be:

Az első díj.

Az aradi kulturpalota terveinek megbirálására hivatott nagybizottság, mely a Kölcsey-Egyesület választmányának, Arad városnak, Aradmegyének és az aradi mérnök- és építészegyletnek kiküldöttjeiből áll, ma délután 4 órakor ült össze határozathozatal végett.

Az ülésen Urbán Iván főispán elnökölt. Előadta a kérdés rövid történetét, megemlékezett arról, hogy az aradi albizottság szakvéleményét a mai napig pecsét alatt őrizték s hogy ehhez még jött az országos mérnök- és építészegylet véleménye. Minthogy pedig úgy az aradi, mint a budapesti vélemény megegyezik abban, hogy a legjobb a „Pantheon“ jellegű pályamű, indítványozza, hogy a bizottság adja ki a díjat a „Pantheon“ jellegű műnek.

Edvi-Ilés László, mint az ügy referense, szintén a Pantheon mellett van. Azt indítványozta, hogy adják ki az első díjat a Pantheonnak s a második díjat, az 500 koronát egészítsék ki 1000 koronára oly formán, hogy a Kölcsey-Egyesülettől kérnek még 500 koronát és ezzel ezer koronával megvesznek még öt olyan pályaművet, melyek aránylag legjobbaknak minősítették.

Fényes Dezső módosítaná ezt az indítványt. Módosítása odairányul, hogy ne adják ki az első díjat, hanem a Pantheon jutalmazza meg a második díjjal, ötszáz koronával, és az első díjra szánt ezer koronán vegyék meg az öt legjobb pályatervet.

A jutalmazott terv szerzői.

A bizottság egyhangulag elfogadta Fényes Dezső módosítását s úgy határozott, hogy az első díjat nem adja ki, hanem csak a második

díjjal jutalmazza a Pantheon, annál is inkább, mert ez a pályamű sem felel meg a pályázati feltételek azon pontjának, mely szerint a tervnek 250.000 koronáért megvalósíthatónak kell lennie.

Erre fölbontották a jeligés levélkét, mire kiderült, hogy a „Pantheon“ jellegű pályamű szerzői Vágó József és Vágó László budapesti építészek.

Megvásárolt tervek.

Ezután a fölött határoztak, hogy melyik öt pályaművet vegyék meg, egyenként kétszáz koronáért.

Az aradi albizottság pecsét alatt őrzött véleményében a következő öt pályaművet jelezte figyelembevehetőnek: Pantheon, Hazáért, Libertas, Kegyelet, Vörös kereszt.

A budapesti szakvélemény pedig úgy szólt, hogy a díjazásra szánt összeg egyenlően osztassék ki a „Pantheon“, „Messze távolból“ és „13 oszlop“ jellegű pályaműveknek. Másodsorban megvételre ajánlotta a „Libertas“ és „Tizenhárom“ jellegű pályaműket.

A nagybizottság tagjai litografált cédulákat kaptak, melyeken a fent nevezett pályaművek közül a következő öt ajánlatott megvételre: „Messze távolból“, „Libertas“, „Kegyelet“, „Vörös kereszt“, „13 oszlop“.

A bizottság tagjai szavazással döntöttek a tervek fölött. A szavazás eredménye a következő:

„Messze távolból“	10 szavazat.
„Vörös kereszt“	10 szavazat.
„13 oszlop“	10 szavazat.
„Libertas“	9 szavazat.
„Kegyelet“	8 szavazat.

Ezekon kívül a 27 pályamű közül csak egyetlenegy kapott még három szavazatot; a „Kultura-Pietász“ jellegű pályamű.

Hat tervből egy terv.

A nagy bizottság határozata szerint az aradi és budapesti lapokban fel fogják szólítani a legtöbb szavazatot nyert pályatervek szerzőit, hogy a meenyiben terveiket kétszáz koronáért hajlandók átengedni, tegyenek ez iránt nyilatkozatot, mire a jeligés leveleket fel fogják bontani.

Ezt a hat pályaművet a bizottság úgy szándékozik felhasználni, hogy megbiznak egy aradi építész a hat pályamű figyelembe vétele mellett egy olyan terv megkonstrálásával, mely a rendelkezésre álló összeggel megvalósítható.

Az ülésen jelen voltak Urbán Iván elnöke alatt Boros Vida, Edvi-Ilés, László, Fényes Dezső, Institoris Kálmán, Keller Izsó, Keresztes Gyula dr., Kotsis Lajos, Kövér Lajos, Mittler Izidor dr., Varjassy Árpád, Virágh Lajos.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Mongodin ur felesége, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Faust, opera. (Páros bérlet.)

Mongodin ur felesége. A holnap, pénteken este színrekerülő pompás francia bohózat, az eddigi érdeklődés után előreláthatólag nagy közönséget fog vonzani. Az előadás főerőssége Békés Gyula Mongodinje lesz, mely szerepben neki a vidéki színpadokon jelentős sikerei voltak.

* Közönyt-közönnnyel. Zilahy Gyula igazgató abbéli igyekezetében, hogy a májusi műsort minél fényesebbé és változatosabbá tegye, legközelebb színre hozza Moreto nagybecsű klasszikus vigjátékát, a: Közönyt-közönnnyel. Polilla szerepe e darabban Zilahy egyik nagystíli alakítása s mint ismeretes, ebben a szerepben bucsuzott a budapesti közönségtől ezelőtt néhány héttel.

— **A Kókler.** Az ezelőtt három évvel a fővárosi nyári színházban nagy sikerrel színre került énekes bohózatra, a *Kókler-re* készül most az énekes személyzet. A darabot Stäger Aladár írta, zenéjét pedig Szabados Béla, a „Rika” és a „Bolond” szerzője komponálta.

* **A főpróbák beszüntetése.** Párisból táviratozzák, hogy a színműirok egyesületének tegnap Sardou elnöklete alatt tartott közgyűlésén heves vitaután a *főpróbák teljes beszüntetését* határozták el.

Esketés a kórházban.

(A haldokló házassága.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15.

A szegedi kórház épületében megható jelenet folyt le tegnap délben. A kórházi teremben megjelent ez anyakönyvvezető és egy haldokló beteg leányt összeeskettett egy legénnyel. Olyan szomorú volt ez a házasságkötéssel járó ceremónia. A kórteremben itt is, ott is felültek ágyaikban a betegek és szomorúan hallgatták, hogy a haldokló menyasszony miként esküszik sűrű tartó hűséget fiatal, daliás vőlegényének.

Hónapokkal ezelőtt került súlyos beteg a kórházba Nagy Mária, egy szép, fiatal szegedi leány. A tüdejének támadt baja és hogy jött a virágnylás ideje, közeledett a rügyfakasztó tavasz, egyre betegbb lett a leány, sorvadtt, pusztult minden nap. A héten már az orvosok tudták, hogy a leány mihamarább elpusztul. Közölték is ezt Fodor Antal szegedi legénnyel, ki mindennap hűségesen eljárt a haldokló leányhoz, ki neki menyasszonya volt.

A legény erre elhatározta, hogy megköti a leánnyal a házasságot a kórházban. Milyen boldoggá is tette a halálos beteget ezzel a hírrel? A leány örömkönyeket hullatott örömeiben és maga sürgette mindennap, hogy jöjjön az anyakönyvvezető, a pap.

Tegnap aztán megjelent a kórházban Lázár Béla állami anyakönyvvezető és összeeskettette a haldoklót a legénnyel. Nehezen ment az esketés. A menyasszony már alig is tudott beszélni. Es ha olykor felelnie kellett, mellől felszakadt a száraz köhögés és ilyenkor úgy hitték, hogy elszáll a lelke, nem lehet befejezni a házasságot. A boldogság azonban erőt adott a leánynak és lassan megtörtént az esketés.

A házasságkötésnél jelen volt Russ Gusztáv dr. kórházi orvos is. Az esketésnél Gácsér György kórházi s. gondnok és Konec Károly hivatalnok voltak a tanúk. Ő előttük mondta el a menyasszony a fogadalmat és az esküt, amelylyel örök hűséget fogadott vőlegényének.

Szegény tudóvésztes leány mennyi reménységgel mondotta el az esküjét. Hítte és hiszi erősen, hogy felgyógyul és gondolatában már rendezgeti is be azt a fehér házikót, amely a fészkü lesz.

Délután már utolsó óráit élte a beteg. A délelőtti eset nagyon felizgatta és ez súlyosbította baját. Ezzel már agóniába esett és csendesen elaludt. Orvosai úgy hiszik, hogy szegény szerencsétlen már nem is fog többé felébredni.

SPORT.

+ **Aradi tornászok Petrozsényben.** Az Aradi Tornaegyesület tagjait és azon vendég urakat, a kik a petrozsényi kirándulásban részt vesznek, tisztelettel felkérem, miszerint az utazási költségeknek: nyolc koronának beszolgáltatása és egyéb a kirándulásra vonatkozó tudni valók megbeszélése végett holnap pénteken este 6 és 8 óra között a liceumi tornacsarnokban megjelenni sziveskedjenek. Nagy Sándor titkár-művezető.

Megszökött főrendező.

(A kisjenői bál jövedelme eltűnt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15.

Kisjenő-Erdőhegynek két nap óta éppen olyan szenzációja van, mint a milyen élénk mozgalmat keltett ott szombaton az a táncmulatság, amelyet a László főherceg-szobor alapja javára P. Lukács Juliska és Zilahi Gyula közreműködésével a kisjenői intellegencia rendezett. Az történt ugyanis, hogy az estély főrendezője a mulatság egész jövedelmét elsikkasztotta s megugrott a községből, érzékenyen megkárosítva a szobornak egyébként sem nagy összegű alapját s azonkívül egész sereg kereskedőt, a kiknél a megszökött bárendező kisebb-nagyobb összegű adósságokat csinált.

A sikkasztó főrendező tulajdonképpen aradi ember: ifj. Bittera Béla nyomdász, aki azonban hosszabb idő óta nem folytatja ezt a mesterséget, hanem lapszerkesztőnek csapott fel. Előbb, a képviselő-választások alatt *Battonyán* szerkesztett ujságot *Battonya és Vidéke* címmel. Ez a lap azóta megszűnt s a múlt hónapban „Battonya és Környéke” címmel új hetilap indult meg ottan.

Bittera Béla, akiben ugylátszik az ujságírói ambíció igen nagy mértékben él, új teret kezdett működéséhez s ezt *Kisjenőre* tette át. Itt öt héttel ezelőtt kiadta lapjának legelső számát: *Kisjenő-Erdőhegy és Vidéke* címmel. A lapnak öt száma jelent meg, s ez elég volt arra, hogy a kisjenőiek Bittera zsurnalisztaságát elismerjék. Így jutott be az amatőr-szerkesztő a kisjenői kaszinóba s a község előbbkelő köreibbe.

Néhány héttel ezelőtt mozgalom indult meg Kisjenőn arra, hogy a szerencsétlen véget ért László főherceg emlékére emelendő szobor alapja javára táncmulatságot rendezzenek. A rendezőség élén Bittera Béla állott mint főrendező s ezt a bálát szombaton este tényleg meg is tartották.

Az est jövedelme körülbelül kétszáz koronát tett ki, ebből kellett volna a kiadásokat fedezni s a fenmaradó összeget a szoboralaphoz csatolni, — ha a főrendező ur meg nem szökök a kincscsel. A kisjenőiek azonban arra ébredtek, hogy a tegnapi szép napon *Bittera Béla a báljövendelmével együtt eltűnt.* Csukay Gyula, a kisjenői járás főszolgabírája tegnap Aradon is keresztette Bitterát, itt tartózkodásáról azonban nem tudott felvilágosítást nyerni.

Érdekes, hogy Bittera tegnap tényleg Aradon járt és egy ujságírónak ő adta át a bálról szóló tudósítást. Még tegnap délután el is utazott Aradról.

HIREK.

Gazdátlan másfélmillió.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 15.

Szinte azzal kellene kezdenünk, hogy egy közel másfélmillió forintos hagyatékhoz a délvídeken örökösök kerestetnek.

A milyen szenzáció ez a hír, ép olyan érdekes az előzménye.

Bécs egyik szállodájában, a *Hotel Continentalban* rövid idővel ezelőtt meghalt egy 70 éves matróna. Az elhunyt asszony *Ida Rohrweg von Rohrheim*-nak nevezte magát, a mi magyarul annyit jelent: rohrheimi Rohrweg Ida.

Az elhunyt matróna különösen élt. Már 14 esztendő óta két szobát bérelt a *Continental* szállóban, de sem a szálloda tulajdonosa, sem a pincérek és egyéb alkalmazottak nem emlé-

keznek, hogy ezalatt a 14 év alatt *egyetlenegy emberrel is beszélt volna.*

A lehető legerényebben élt, csaknem zsugoriskodott. Mikor meghalt, szobájának minden részében, a szekrényekben, az ágyban, a paplanban, az asztalfiókokban, szóval mindenütt, a hová valamit el lehet rejteni, *magyar értékpapirokat találtak, a melyek értéke körülbelül egy és egy negyedmillió forint.*

Az elhunyt matróna tulajdonképpen pozsonyi születésű, de rokonai *Temesvár környékén* és egyáltalán a *Bánátban* laknak.

A hagyaték leltározása alkalmával *huszonhárom* gyönyörű szép irással megirt végrendeletet találtak. A huszonhárom végrendelet közül azonban egyetlenegy sem volt aláírva, s így valamennyi érvénytelen.

A temérdek vagyont ily módon a temesmegyei rokonok öröklék, kik bizonyára elfeledkeztek már az öreg asszonyról. Most pedig valószínűleg szeretettel gondolnak vissza a kedves rokonra, aki olyan szorgalommal gyűjtötte a pénzt, míg egy és negyed millió lett belőle.

— **Fogadás a királynál.** *Budapestről* táviratozza tudósítónk: Ő felsége a király ma délelőtt 10 órakor általános kihallgatást adott, a melyen megjelentek: Széchenyi Béla gróf, Cseh Ervin miniszter, Nostitz-Rienek János gróf és Pokorny Hermann lovassági tábornok, titkos tanácsosok; Mihályi Viktor érsek, Semsey Andor főrendiházi tag, Dóczy Lajos báró, Szabó Agost kuriai tanácselnök, Puky József, Pongrácz Jenő gróf és Tabódy József kamarások, Albach Gyula loyag altábornagy, Halassy Pál vezérőrnagy, Micskey Kálmán és Keresztes Károly tábornok-hadbírák, Arz Arthur, Faccioli-Grimoni Amelio, Jandsek Gyula, Pichler Vilmos, Lunda Ede, Vogel Pál, Szelestey Károly kerületi csendőrpáncsnok, ezredesek; Billig Károly, Eckenberger Károly, Roknicz János és Festi Lehel alezredesek, Eibel Károly főtörzsorvos, Megay Oszkár hadbiztos, Szögyény János kir. tanácsos, Liechtenstein József földbirtokos. Együttesen fogadta ő felsége: Fehér Ipoly főapátot, Halbik Cyprián tihanyi apátot, Wagner Lőrinc kiscelli apátot; Kroll Miksa priort és Erdélyi László levéltárnokot.

— **Láng miniszter Aradhoz.** *Láng* Lajos kereskedelemügyi miniszter körlevélben értesíti a törvényhatóságokat hivatalfoglalásáról. A miniszteri irás, amely tegnap érkezett Aradra, a következő:

Ő császári és apostoli királyi felsége folyó hó 5-én kelt legfelsőbb elhatározásával a m. kir. miniszterelnök ur előterjesztése alapján engemet kereskedelemügyi m. kir. miniszterré méltóztatott kinevezni.

Midőn ezt Cimmel ez uton is tudatnám s közölném, hogy a kereskedelemügyi minisztérium vezetését mai napon tényleg átvettem, s egyszersmind felkérem a törvényhatóság közönségét, hogy engem a reám váró fontos közérdekű feladatok teljesítésére irányulandó törekvéseimben törvényes hatáskörében támogatni sziveskedjék.

Budapest, 1902. május 8-án.

Láng s. k.

— **Ujabb petíció.** *Róth* Ferenc és társai abrubányai választók megbízásából ma *Tetétleni* Ármin dr. budapesti ügyvén petíciót nyújtott be a Kuriához *Rosenberg* Gyula, Abrubányán április hó 15-én megválasztott orsz. képviselő mandátuma ellen, nagymérvű vesztegetés, etetés-itatás miatt kérvén annak megsemmisítését.

— **Az ötven koronás bankjegyek.** Az *Osttrák-Magyar Bank* főtanácsának mai ülésén *Pranger* József dr., udv. tanácsos, vezértitkár jelentésének meghallgatása után a bankvezetőség javaslata értelmében elhatározták, hogy az 50 koronás új bankjegyek kiadását a két főintézetnél és valamennyi fiókiintézetnél s hó

26-án kezdik meg. Az új bankjegyek leírását, valamint az e bankjegy-kategóriába tartozó használhatatlan és megrongált bankjegyek beváltására vonatkozó szabályzatot már a következő napokban hivatalosan nyilvánosságra hozzák.

— Halálozás. Mindenkit megillető, szívet döbentő halálozás híre kerül hozzánk: *Kovács Ilonka*, *Kovács Jakab*, az arad-csanádi egyesült vasutak felügyelőjének leánya, tegnap, élete legszebb virágában Budapesten meghalt. A szép fiatal leány rövid ideje betegkedik: néhány hét előtt Abbáziába vitték gyógyulni, de a tengerpart levegője nem adta vissza a leánynak az egészséget. Az orvosok tanácsára hazakarták hozni, de Budapesten a betegség annyira előrehaladt, hogy ott ágyba kellett fektetni, néhány napi szenvedés előzte meg a korai halált, amely ma reggel következett be. Holttestét Aradra szállítják s itt temetik el holnap, pénteken délután 5 órakor. — A halál híre benső, őszinte részvétet keltett mindenben, akik a szomorú sorsot ért, megbámult szépségű leányt ismerték.

— A temesvári szerb püspökség. A mint egy fővárosi lap értesül, a temesvári szerb püspöki széket legközelebb betöltik. A legkönyebb püspökjelölt most *Jaksics Milutin*, a karlócai teológiai intézet tanára. *Letics György* dr. archimandrita, ki a patriarchia közeli rokona, a jelöltségről lemondott, mert — mint maga is kijelentette — még nagyon is fiatal és azonkívül nem akarja a patriarchát a nepotizmus vádjának kitenni. *Jaksics Milutin* igen tehetséges és képzett ember; jogi tanulmányait Budapesten végezte, a teológiát pedig Karlócán hallgatta. Alaposan ismeri a szerb egyház történetét és számos művet és értekezést írt. A magyar nyelvet szóban és írásban kitűnően bírja. Jelöltsége általános rokonszenvevel találkozik.

— *Sándor Pál* Aradon. Megírtuk, hogy az *Aradi Kereskedők Köre* meghívta *Sándor Pál* orsz. képviselőt arra a nagygyűlésre, a melyet az arad-csanád- és békésmegyei kereskedők vasárnap délután, a kereskedelmi akadémia nagytermében, a fogyasztási szövetkezetek ügyében tartanak. A meghívásra *Sándor Pál* a következő levéllel válaszolt:

Köszönettel vettem szíves meghívásukat és örömmel hozom szíves tudomásukra, hogy a vasárnapi értekezleten részt fogok venni, hogy az előterjesztett javaslatokat és indítványokat közvetlenül hallhassam és megismerhessem.

Felkérem azonban Önöket, bármennyire kitüntető is ez iránybeli elhatározásuk, hogy a fogadtatást és a diszvacsorát elhagyni méltóztassanak, mert nem szeretek ünnepeket központja lenni. A diszvacsora helyett proponálok egy egyszerű együttes vacsorát, melyen én kész örömmel fogok részt venni. *Sándor Pál.*

A kör a képviselő óhajának engedve, a hivatalos banket rendezését mellőzi, s csupán egyszerű *à la carte* vacsorát tart vasárnap este a *telikertben*, s felkéri a helybeli kereskedőket, hogy azon minél számosabban vegyenek részt.

— Házasság. *Kubelka Ferdinánd*, a cs. és kir. 7. lovas-tüzérvég hadnagya május 22-én délben köt házasságot az aradi ág. ev. templomban *Vas Anna* kisasszonnyal, *Vas Sándor* dr. aradi orvos leányával.

— A deési választás. Deésen ma ejtették meg az új képviselőválasztást *Dániel Tibor* br. szabadelvű és *Rády János* Kossuth-párti között. Délután 3 óráig *Dánielnek* 302, *Rádynak* 74 szavazata volt. A szavazást késő este fejezték be s *öt-százitis szótöbbséggel* újból *Dániel Tibor* bárót választották meg, ezuttal már harmadszor s valószínűleg végérvényesen. A választók közül többen tartózkodtak a szavazástól.

— A stockholmi nagy sztrájk. Stockholmi táviratok a következőket jelentik: A stockholmi gáztársaság közlése, hogy a holnap kezdődő sztrájk miatt a legközelebbi napokban nem szolgáltatathat gázt. A kormány a sztrájkra való tekintettel a vidéki helyőrségekből csapatokat rendelt a fővárosba. A hatóságok a készülő sztrájk miatt elrendelték a város egyes belső részeinek elzárását és megtiltották, hogy a közönség közvetlenül a zárvonalon tartózkodjék. Egy nagyon népes munkásgyűlésen *Branting* szocialista, országgyűlési képviselő azt mondta, hogy az országgyűlés hangulata bizonytalanságra és tanácstalanságra vall. Arra a kérdésre, hogy a jelenlevők akarnak-e sztrájkolni, hangos igen volt a felelet. Néhány szónok rendre és nyugalomra intette a munkásokat. Upsalában a munkások elhatározták, hogy három napra beszüntetik a munkát. A pékek is csatlakozni fognak a sztrájkolókhöz. Malmöben holnaptól fogva nem jelennek meg újságok, a míg a sztrájk tart. A vendéglők és kávéházak egyelőre zárva vannak. A malmöi államvasuti műhelyek munkásai szintén csatlakozni fognak a sztrájkolókhöz.

— A konstantinápolyi kirándulás. Az aradi mérnök- és építész-egylet tagjai tisztelettel értesítettnek, hogy Konstantinápolyba utazó tagtársainktól holnap, péntek este 6 óra 30 perckor, a vasúti állomáson fogunk búcsút venni. *Rozvány Pál* titkár.

— *Szigeti Imre* halálhíre. Ma délben az a hír terjedt el Budapesten, hogy *Szigeti Imre*, a Nemzeti Színház kitűnő agg művésze meghalt. A hír annyira pozitív formában tartotta magát, hogy a Nemzeti Színház homlokzatára kitűzték a gyászlobogót. Már a temetési intézkedésekről kezdtek tanácskozni, midőn a család köréből megérkezett a hír, hogy *Szigeti* magához tért, de órái meg vannak számlálva.

— Incidens a Házban. Kellemetlen jelenet játszódott le ma a képviselőház folyosóján. Egy magyar ruhás alak beszélgetett *Komjáthy Béla* képviselővel; amikor *Pichler Győző* képviselő arra felé ment.

— Szervusz Győző! — kiáltotta oda a magyar ruhás.

Pichler ránézett és aztán indignálódva utasította vissza a bizalmas megszólítást. Erre az illető fenyegető magatartással támadt *Pichlerre*, mi közben több képviselő és újságíró csoportosult oda.

Az ismeretlen erre eltávozott. Később mondotta el *Pichler*, hogy az illető az a *Zolnay* volt, akinek a salzburgi püspökkel volt peres ügye, s aki *Lefkovicseval*, a hírhedt úzsorással szövetkezett akkoron ügyelei lebonyolítására.

— Országos diákkongresszus. Kassáról táviratozzák lapunknak: A diákkongresszus tegnap este tartotta alakuló gyűlését *Ivántsy Béla*, a kassai jogakadémiai kör elnökének elnöklété alatt. Megválasztották elnökökké *Ivántsy Bélát* (Kassa) és *Hoffmann Ottót* (Budapest). Alelnökök lettek: kolozsvári *Kiss Ferenc*, *Bodor Antal* dr. (Kolozsvár), *Fráter Ernő* (Debrecen), *Pete Lajos* (Selmebánya), *Hegedüs Ferenc* (Kecskemét), *Tonelly Sándor* (Budapest), ifj. *Vaka József* (Eger), *Apostol Emil* (Sárospatak) és *Ambros Béla* (Kassa). A választások után *Péterffy Tibor* (Kolozsvár) szótette a budapesti egyetemi kör ügyét. Követelte, hogy a kolozsvári egyetemi kör elnökét válasszák meg elnökké, mert egyenrangúval tekintik a budapesti egyetemi kör elnökével, annál is inkább, mert a budapesti kör az utolsó időben be lévén zárva, a kolozsvári kör vezette az ország ifjuságának ügyeit. *Hoffmann* indítványára *Péterffy* javaslatát nem bocsátják szavazás alá, bár többen is felszólaltak mellette. A gyűlés után nagy vacsora volt, amelyen több pohárköszöntő hangzott el. Ma délelőtt tedeum volt, amelyen megjelentek a város notabilitásai élén: *Péchy* főispán, *Münster* polgármester, *Rakovszky* alispán,

Takács dr. jászói prépost stb. Misa után a megbízó leveleket vizsgálták át a vármegyeház termében. Az összes kiküldöttet igazolták.

— *Szent János usztatása*. Az aradi vízimolnárok ma tartották meg védszentjük, nepomuki *Szent János* névnapjának előestéjén a szokásos *Szent János-usztatást*. A lampionokkal ékesített hajó a város egész hosszában végig uszta a Marost, a parton pedig óriási nép gyönyörködött az érdekes látványosságban.

— Májusi ájtatosság. A pénteki májusi ájtatosságon *Weichhart Auróra* és *Korbuly Gizella* urhölgyek duettet énekelnek, az *Aradi Dal-egyet* tagjaiból alakított kettős férfi-négyes pedig egy régi magyar *Mária-éneket* ad elő.

— Szemle a papirgyárban. Az aradi szalmapapirgyárban holnap, pénteken délután újból *helyszíni tárgyalást* tartanak a gyár által terjesztett bűz miatt, és pedig ama szakértő véleményre vonatkozólag, melyet *Telbisz György* vegyész készített. A tárgyalás délután 8 órakor lesz és azon minden érdeklődő megjelenhetik.

— Mennyit ér a deési mandátum? A Kolozsvári Ujságban olvassuk, hogy vasárnap, a mikor a deési kerületben *Rády János*, a függetlenségi párt jelöltje programbeszédjét tartotta és utána *Hentaller Lajos* állott fel szólásra, ez utóbbi többek között a következőket mondotta:

„*Rády János* barátomat, mikor fölépett, meglátogatta egy becsületes alkusz s ez, báró *Dániel* nevében, kellő bevezetés után 30.000 koronát ígért neki arra az esetre, ha visszalép. Azt mondanom sem kell, hogy *Rády* ezt a perfid ajánlatot energiával és önérettel utasította vissza, — de felháborodással hozom nyilvánosságra azt, hogy ez az „*ehrlicher Mäkler*“: *Pázmány Dénes* volt függetlenségi képviselő volt, aki tehát ekkép a leggyalázatosabb formák között mutatta be hitehagyottságát . . .”

Mint budapesti tudósítónk táviratozza, *Pázmány Dénes* ezt a neki imputált közbenjárást rosszakaratu koholmányának nyilvánítja s kijelenti, hogy ő egy lépést sem tett ebben az ügyben.

— Jegyző-választás. *Mikalacán* e hó 17-én szombaton töltik be a lemondás folytán megüresedett jegyzői állást. A pályázók közül *Balogh Zoltán* aradi járási írnoknak van a győzelemre legtöbb kilátása.

— A király kegyelme. Mint egy táviratunk jelenti, a király megkegyelmezett *Oppenheim* lovagnak s elengedte a reá kimért büntetést. *Oppenheimot* tudvalevőleg párbajra való kikíváért ítélte el a bécsi törvényszék.

— A szerbek kongresszusa. Temesvárról táviratozzák: A szerb kongresszusi képviselők választása tudvalevőleg nem közvetlenül, hanem választási kiküldöttek által történik. A temesvári szerbek tegnap választották ezen kiküldötteket, amely alkalommal valamennyi *liberális jelöltet* megválasztották, a radikálisok azonban kisebbségben maradtak.

— Egy makói leány öngyilkossága. *Csongrádról* jelentik, hogy ott a minap a Tiszába ölte magát egy fiatal és szép urileány: *Hochwald Margit*, aki nemrég a szegedi kereskedelmi tanfolyamnak volt egyik jeles növendéke. A tanfolyam elvégzése után magánhivatalnoknő lett, de hónapokkal ezelőtt elvesztette állását s nem birt mást kapni helyette. Ez keserítette el annyira a tizenhatéves szívét, hogy a halálban keressen menekülést az élet gondjai elől. *Makóról* ment *Csongrádra*; szüleinek azt mondotta, hogy rokonait akarja meglátogatni. A Tisza tegnap vetette ki holttestét *Csongrád* alatt.

— Hóvihar májusban. *Budweiszből* jelenti a táviró, hogy ma reggel óta az egész cseh-erdőségben szakadatlanul hóvihar dühöngött. A hóréteg husz centiméter vastag.

— **Szenzációs öngyilkosság Temesvárott.** Szenzációs öngyilkosság történt ma Temesvárott. *Szöllőssy* Gyula, a zágrábi érsek billéi (torontáli) uradalmának kezelője ma Temesvárott *föbe lőtte magát*. Egy levelet hagyott hátra, melyben megírta, hogy öngyilkosságának oka gyógyíthatlan betegség. Szöllőssyt az egész délvidéken jól ismerték.

— **Két orvos választás.** A belügyminiszter *Ottlaka* községnek a *siklói* körorvosi kerületből való kihasítását, s ott külön orvosi állás rendszerezését jóváhagyta, mire egy a *siklói*, mint az *ottlakai* orvosi állásokra kihirdették a pályázatot. Mindkét helyen május 30-án tartják meg a választást: Siklón délután 4, Ottlakán délután két órakor. Mind a két állás 1600—1600 korona fizetéssel és a szabályszerű látogatási díjakkal van összekötve.

— **Millió sikkasztás Triesztben.** A *Fiuméban* megjelenő *Bilancia* című lap arról értesül, hogy az osztrák *Lloyd* gőzhajós társaságnál óriási kezelési rendellenességeknek jöttek a nyomára. Eszerint egymillió korona hiányt konstataáltak, amelynek eltűnését sem tudják megmagyarázni. *Bécsből* ma külön biztost küldtek *Triesztbe* a könyvek megvizsgálására. *Janni* igazgatót Londonba küldték, hogy a társaságot Angliában képviselje. Ezt a hirtelen áthelyezést összeköttesbe hozzák az egymillió hiánnyal. Egyben báró *Rinaldini* volt helytartó, a *Lloyd-társaság* tanácsosa, állítólag felsőbb felszólításra lemondott állásáról. A hír óriási feltűnést kelt. — A hirt késő éjjel egy távirat *megcáfolja*.

— **A mezőhegyesi ménesbirtok építkezése.** A mezőhegyesi ménesbirtokon cselédházak, szénajátók, istállók, cement takarmányjászlak és istálló vályuk épülnek, melyeknek munkálatait árlejtés útján adta ki a ménesparancsnokság. Az építkezések egy részével *Ficker* Péter varjasi kőművesmester, másik csoportjával *Vollák* József és tsa *aradi* vállalkozók, a cement-jászlak és itató vályuk elkészítésével pedig *Cristofoli* Vince budapesti cementgyáros van megbízva.

— **Villámütés [egy templomban. Apátfalván,** a minap délután a toronyba lecsapott a villám. A villám a keresztet egy kissé csak elhajlította, a torony zsindely fedélzetét azonban szétrombolta. A toronyból a templomba futott be s az orgonába szaladt bele, szétverve annak szellőadóját s néhány fasipot szilánkokká szaggatott. A cinsipokból csak kettőt érintett. Az orgonából a kórus alja felkötő vasán végig kiszaladt a templomból, az ajtó fölött jött ki, de visszapattant az ajtóra. Az erős tölgyfa ajtó balszárnyát szétronsolta s végig futva a templom, a szentélyben nyomtalanul eltűnt. Gyujtani nem gyujtott, csak rombolt. Az orgona tönkre ment, a kórus fölött a menyezett össze repedezett s közvetlen az orgona fölött annyira lehajlott, hogy a menyezett most az orgona szekrény tartja. — Már vagy huszan voltak a templomban, de csak a harangozó, aki éppen a délutáni litániára második harangozott, esett el a villám erejétől. Baja azonban neki sem lett. A templomban levők látták a templomban végig szaladó szikrát, az ajtó szilánkjából az oltár előtt is volt, hogy azonban hol tűnt el, nem látták. A lesújtó villám egy kis ötvös munkát is végzett. A templom padlason, közel a torony falához, volt egy rozsdás v. s golyó, amely mellett régi elavult templomi ruhák voltak lerakva. A villámcsapás után a golyón a rozsdának nyoma sem maradt, körös-körül szép ezüstözött lett. A mellette lerakott régi templom-ruhák össze voltak tépve s az azokba beleszótt ezüst szálakat olvasztotta rá a rozsdás vasgolyóra.

— **Tanulmányi kirándulás.** Az új-szent-annai áll. polgári fiúiskola 29 tanulója *Szántó* Péter, *Bérczy* Lajos és *Lulay* Mihály tanárok vezetése alatt e hó 17-én öt napig tartó tanulmányi ki-

rándulásra indul *Petrozsény* vidékére. Megtekinthetik a bányákat, a *Szurdukot* és *Csetátye* Bolyt, *Vajda-Hunyadot*. Visszajövet az új-aradi sörgyárat is megnézik.

— **A nagyváradi párbaj.** *Weiszlovits* Gyulát, aki a híres nagyváradi párbajban meglőtte *Pallay* Lajos ügyvédet, tudvalevőleg azért tartóztatták le, mert atyja sikkasztás, illetve zártörés miatt feijelentést adott be elleue. Az apa ma egy beadványában *visszavonta* a feijelentést s kérte fiának szabaddá helyezését. A vádtanács elutasította az apa kérelmét, mert a bűnc elekmény, amely miatt *Weiszlovitsot* tartóztatták, hivatalból üldözendő s így *Weiszlovits* a tábla további határozatáig fogva marad.

— **A csaczi képviselőválasztás napja.** *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter kinevezetésekor lemondott csaczi mandátumáról, a mint ezt előírja a törvény. A választás napját május 18-ára tűzték ki.

— **Dróher Antal balesete.** A sok milliójáról híres sörkirályt: id. *Dróher* Antalt a minap súlyos baleset érte vadászat közben. *Dróher* e hét elején utazott Magyarországon fekvő *rotowitzi* birtokára, mely hét nagy uradalomból áll. *Mislibovitz* nevű várkastélyában szállt meg, ahol hosszabb ideig akart tartózkodni, hogy idejét vadászattal töltsse. Kedden egy nagyobb társasággal kikocsizott a kastély mellett fekvő erdőbe, ahol nagy vadállomány van. A mint *Dróher* kocsija egy erdei uton haladt, a kocsifölfordult s eközben *Dróher* oly erővel vágódott a földhöz, hogy nem tudott fölkelni sem. A társaság kocsin beszállította a kastélyba, mire orvost hívtak. Az orvos megállapította, hogy *Dróhernek* a bal lába tört ki. Allapota nem ad aggodalomra okot.

— **Wolf képviselő újabb afférja.** *Wolf* reichsrathi képviselő a prágai „*Ghibellina*” című diákszövetség két tagjával, amely diákszövetségnek ő is örökös tagja, provokálta a „*Germania*” nevű innsbrucki diákszövetséget illetve annak képviselőjét, mivel az innsbrucki „*Germania*” egy nemrégiben hozott határozatában sértőleg nyilatkozott róla. A „*Germania*” diákszövetség azonban megtagadta az elégtételt.

— **A hirneves regényíró.** A temesvári köz-kórház elmebajos osztálynak most érdekes lakója van. *Temes-Szék*ről beszállították a helybeli köz-kórházba egy szerencsétlen, alig husz éves suhancot, *Jovin* Jánost, a ki nagyási hó-bortban szenved. A szegény azt hiszi magáról, hogy ő *hirneves regényíró*, a kit az isten apostolként rendelt a földre. Erdekes, hogy a szerencsétlen azzal tüntet, hogy oldalán egy literes üvegben tintát és vagy ötven tollszárat, meg ceruzát hord. Zsebei pedig tele vannak összefirkált papirossal, melyre érthetetlen szavakat firkált. Ma visszavitték szülőhelyére, mert a köz-kórház megfigyelő osztálya zsufolásig tele van.

— **A tegnapi közgyűlésről** szóló tudósításunkhoz pótlólag megemlítjük, hogy a szabadkőmives-aholy építkezési kérvényéhez *Tolnai* János dr. is hozzászólt. Kijelentette, hogy hozzájárul a kérelem teljesítéséhez, de egy körülményt figyelmébe ajánl a közgyűlésnek. A kért terület szabálytalan s így nem alkalmas arra, hogy parkiroztassék. Tudomása van arról, hogy a szomszédos telek tulajdonosa átengedne egy részt a terület kikerekítésére. Indítványozza, hogy ez ügyben lépjen az illetővel összeköttesbe a tanács. Az indítványt helyesléssel fogadták. — Ugyancsak a tegnapi közgyűlésen az „*Arad*” gőzös lobogójának vitájában *Milek* Lajos dr. is részt vett s tetszéssel fogadott beszédet mondott, amelyet utólag e helyen emlíünk meg.

— **Névmagyarosítás** *Tics* Gáspár, az Aradcsanádi gazdasági takarékpénztár hivataloszója vezetőkegyet belügyminiszteri engedéllyel *Tiszára* magyarosította.

— **Zászlósértés Brassóban.** A brassói zöldszászok körében ismét felháborító eset történt. Sárba tiporták a magyar trikolorot. Aki ezt tette, egy nagy reményekre jogosító, de még korára nézve is zöld csemete. Bizony-bizony jól nevelhetik ott a szülők gyermekeiket, jól taníthatják a tanárok növendékeiket, ha egy középiskolai tanuló a magyar állam szent lobogóját ily gyalázatosan bemocskolni meri. — Az eset részleteiről a következőkben számol-

be tudósítunk. Tegnap tartották a brassói iskolák szokásos májusi kirándulásukat a Függekönél. Az iskolák zászlók alatt vonultak ki a zöldbe s így a kék-piros zászlók mellett a törvény értelmében magyar lobogókat is vittek. Mikor az estalkonyat leszállott, a kirándulók hazafelé kezdtek szállingózni. — Az iskolás gyermekek rendezetlen össze-visszaságban, tanítóik, tanáraik, felügyelők nélkül bandukoltak hazafelé, egy-egy zászlót lobogtatva, mely gondjaikra volt bízva, hogy a tornaiskolába vigyék. Egy ilyen gyermekcsoport közepette cipelt egy magyar lobogót egy középiskolai szász tanuló, illitól *Schuller* Frigyes volt gyógyszerész fogadott fia. Mikor a gyermekek a fekete-torony alatti hidhoz értek, a zászlót lobogtató gyermek a magyar állam lobogóját többször a patak szennyes hullámaiba mártotta s aztán a földhöz, meg a falhoz csapkodta. A felháborító esetről azonnal értesítették a rendőrséget. Brassóban a zászlósértés nem az első eset, de hogy az utolsó legyen, arra már eljött az idő.

— **Tanulmányut.** *Morgenstern* Gyula aradi fogorvos, a bécsi fogászati kongresszuson való részvételre Bécsbe utazott; a kongresszus után *Pforzheim* és *Düsseldorfba* megy, a modern fogászat legújabb vívmányainak tanulmányozására és nyolc nap mulva tér vissza Aradra.

— **Eltűnt postamesternő.** Megirtuk, hogy özv. *Velicskó* Anna bethlenházi postamesternő a községből eltűnt, a nélkül, hogy eltávozását bejelentette volna. A postaigazgatóság erre a bethlenházi postahivatalban megindította a vizsgálatot, azonban hiányt nem fedezett föl. Özv. *Velicskóné* is e napokban visszatért; állítása szerint *Budapestre* utazott, hogy a miniszteriumban egy más állást kérelmezni, ott azonban megbetegedett s néhány napig ágyban kellett fekdnie. Abban a félelmében, hogy őt köröztetni fogják, mert állását engedély nélkül elhagyta, még *Budapestre* beadta lemondását.

— **Szomorú viszontlátás.** *Geffert* Antal budapesti sertéskereskedő tegnap este Bécsbe érkezett, ahol már 14 év óta nem látott bátyjával találkozott. A két fivér a viszontlátás öröme egy kávéházba ment, de alig voltak egy percig együtt, *Geffert* hirtelen rosszul lett és meghalt. Szívszélhűdés ölte meg.

— **Felrobbant kövezet.** *Budapestre* jelenti tudósítónk: Ma este a *Ferenciek-tere* és *kigyó-tér* sarkán a földalatt elhelyezett villamos világításra szolgáló kábel-vezeték eddig nem tudni mitől felrobbant és a környéken levő kövezetet felszakította. Baleset nem történt.

— **Szerelmi dráma.** Szerették egymást, de nem lehettek egymáséi: a halálban kerestek menedéket, hogy örökké egyesüljenek. Ez röviden a magva annak a kettős halállal végződött szerelmi drámának, mely a fővárosban játszódott le. Régi szerelem fűzte egymáshoz *Varga* Ferenc 24 éves békési mezei munkást *Scheibel* Sarolta napszámosnőhöz, de szegények voltak mindketten s így tervbe vett házasságukat el kellett halasztaniok. A leány nemrégiben felment a fővárosba, hogy ott munkát keressen s a napokban felutazott *Varga* Ferenc is. Fáradozásuk azonban hiábavaló volt, mert munkát nem kaptak, sem a férfi, sem a nő s így érlelődött meg bennük elkeseredettségükben az öngyilkosság gondolata. Tegnap este közösen megvacsoráztak a városligeti nagyvendéglóban s utána 9 és 10 óra között az iparsarnok északi oldala melletti *utra* mentek. Itten egy pad mellett találták őket halva a járókelők. — *Varga* Ferencz, kezében öt lövetű revolverrel feküdt földön, mellette *Scheibel* Sarolta, mindketten holtan. A revolverből két golyó hiányzott. A halálhozó golyó mindkét áldozatnak szájpadrólán furdott be s rögtöni halált okozott. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy *Varga* először kedvesére lőtt s azután fordította a fegyvert önmaga ellen. Személyazonosságukat a férfinél talált munkakönyvből s a nőnél talált levelekből állapították meg. A két holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállították a mentők, ahol felboncolták őket.

— **Művészbecsület értéke dollárookban.** *Rikhard* Mansfield hirneves színésze Amerikának es igen sokat tart a saját jó hírére és a művészi becsületére. Hogy mily szigorral örködik

a népszerű színművész a saját reputációján, azt élénken illusztrálja az a kárterítési pör, melyet egy amerikai hírlap ellen indított. Az újság azt találta elmesélni az olvasóinak, hogy Mansfield Cincinnati egyik megjelölt vendéglőjében szörnyű dühbe gurult egy burjuszelet fogyatkozásai miatt s haragjában úgy támadta meg a pincért, mint ahogy Othello megszokta támadni Jágót. A művész és pincér közt támadt egyoldalú hadjáratnak, a pletykázó újság szerint, a vendéglős azzal vetett véget, hogy Mansfieldet kiutasította az étteremből.

Mivelhogy pedig minden, a művész állítása szerint légből szedett hazugság és mivelhogy az ilyen híresztelés a nagyközönség előtt értékében alászállítja az illető művész jó hírét és művészi becsületét is, ezért Mansfield kárterítés címén nem követel kevesebbet, mint — ötvenezer dollárt.

— A Toldi számokban. Egy fiatal gimnazista — Szél György a neve — Arany János Toldijáról nagy türelemre valló statisztikát készített. Számítása szerint a Toldi 12 éneke 209 versszakra oszlik, amelyekben 1672 sor, ezekben pedig 20.064 szótag van. A legnagyobb a negyedik és a tizedik, a legkisebb a harmadik ének. Ha a versszakokat úgy nyomtatnák egymás alá, hogy közöttük ür ne maradjon: a vers 8 méter 36 centiméternyi helyet foglalna el. A vers elmondására (nem szavalására) 1 óra 6 perc szükséges. Még azt is kiszámította, hogy alexandrinusokban elmondva 6688-at lüktet. A versben 52.041 betű van. Ha betűit hézag nélkül négyzetbe raknók 451.440, mm²-nyi területet foglalna el.

Ime a Toldi métermértékben kifejezve.

— A könyv pszichológiája. Egy francia buvár akarja kinyomozni az emberi szem könyvekben megnyilatkozó beszédjének a természetét. Szembeállítja egymással a legsajátságosabb ellentéteket, ugymint a sirást a kacagást s azután rámutat a két ellentétes véglet közös eredményére, a szemek harmatára. Azután ismét azt állítja szembe a bucsukönyvek hullával, aki vöröshagymát vagdal s ezért potyogtat könyveket. A sok szembeállításból pedig azt vezeti le a kutató francia tudós, hogy a könyvek egy része ma is fizikai procedura eredményei, mely a lélekállapotot semmiféle kapcsolatban nincsen. — Régebben azonban — a gallus véleménye szerint — a részvétet és sajnálkozást alig tudták az emberek másképpen provokálni, csakis így. A nyelv sokkal szegényebb és a nyelvkezelés képessége sokkal ritkább volt, semhogy a kérelem szavakra szorított volna. Ez a nyelvbéli szegénység pedig arra készítette az embereket, hogy szándékosan eloldéztak könyvekkel hívják ki és ébresszék föl a szánakozást. Egyszóval a tudós francia azt hiszi, hogy a mű-könyv igen régi keletű és hogy régebben még inkább divatban volt, mint ma.

— Ujtás! *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti akadémiai tag műtermében Szabadság-tér 16. (Dománypalota.) Telefon 358., minden vásár és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételről is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szíves figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— Elegáns cipők pünkösdre legnagyobb választékban találhatók *Porter Vilmos* Nagy-Aruházban, a Szabadság-téren. Porter cipőit a következő jó tulajdonságuknál fogva ajánljuk: kézigyártmányok legtartósabb, válogatott bőrből, melyért az áruház kezességét vállal. Feltűnően könnyűek, ami különösen tavaszi és nyári ünnepre nagy szerepet játszik. Formáját mindvégig megtartja, alapjuk elegáns, s a lábat nem kinezta. Végül az árak a legjutányosabbak.

— T. Üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (Szabadtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Az öngyilkos családja.

(Ítélet egy érdekes pörben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15.

Annak idején részletesen ismertettük azt a családi tragédiát, amelyet néhai *Wagner Dénes* szegedi államvasuti tisztviselő három év előtt elborult lelkiállapotban rendezett. A szerencsétlen ember elhagyva állását, eltaszítva családját, egy darabig külföldön bolyongott, majd onnét hazatérve, Budapesten agyonlőtte magát. Egy önmagával és az egész világgal meghasonlott élet fejeződött be e revolverlövéssel, amely azonban a hátramaradt család jövőjének nehéz siralmát okozta.

Az öngyilkos tisztviselő ugyanis halála előtt fél évvel az államvasutak igazgatóságához kérvényt adott be, amelyben állásáról lemondott. A szerencsétlen embernek már ez a lépése mindenkit megdöbbentett, mert akik ismerték és lelkiállapotát gyanusnak tartották, ezen végzetes cselekedetével gyanújukat megerősítve látták. Annál megdöbbentőbb volt erre az örült cselekedetre az államvasutnak az a felelete, hogy a lemondást nemcsak hogy elfogadta, hanem az özvegyet a lakbér visszafizetésére is fölhevta.

Wagner Dénes ifju éveiben szolid, munkás embernek ismerték, de később az ital rabjává lett annyira, hogy mikor már ismétlenül visszakerült Szegedre nagy családjával, mint vasuti tisztviselő, nagyfokú idegbetegségben szenvedett. A jobb sorsra érdemes fiú azonban idők folytán annyira beteg lett a lelkében, hogy a saját családját nemcsak hogy elhanyagolta, hanem gyermekei érdekében a gyámhatóságnak is közbe kellett lépnie.

A lemondásnak elfogadásából a vasut az özvegygyel és a kiskorú árvákkal szemben levonta azt a konzekvenciát, hogy megtagadta az özvegy nyugdíját és árvák segélyét. A szegény özvegy fölment a kérelmével igazának kivívásáért egészen a miniszterig, de ott is elutasították. Azt mondták neki, hogy nincs igazolva, hogy férje elmebeteg volt, mikor állásáról lemondott. Ezért nem teljesítik a kérelmet.

Ekkor özv. *Wagner Dénesné* elhatározta, hogy ügyét a bíróság kezébe adja. *Balassa Átmin* dr. szegedi ügyvédet kereste föl és biztára ügyét, mely a budapesti kir. törvényszéknél indult meg. A keresetben azt kérte az özvegy, hogy a bíróság néhai férjének az államvasutaknál elfoglalt állásáról történt lemondását és ezen lemondásnak a vasut részéről történt elfogadását néhai *Wagner Dénes* elmebetegsége miatt ítéletben érvénytelennek mondja ki.

Több mint két évig folyt a pör, amelynek folyamán az özvegy évekre visszamenőleg adott bizonyítékokat a-ra, hogy férje elméje fokozatosan miképp borult el és úgy a holttest boncjegyzőkönyvével, mint *Hajós Lajos* dr. elmeorvosvallomásaival teljesen bebizonyította, hogy *Wagner Dénes* akkor, amikor állásáról lemondott, elmebajban szenvedett.

Érdekes részét képezte a pörnek az, hogy a szegény árva gyermekek legidősebbjén a pör folyama alatt az apától örökölt elmebaj kitört, úgy, hogy a Lipótmezőre kellett szállítani.

E ritka érdekes pörben — mint tudósítónk jelenti jut, a napokban döntött a budapesti törvényszék, még pedig az özvegy javára. — Valószínű most már, hogy a szegény család végre jogaihoz jut s az özvegy nyugdíját s a gyermekek neveltetési segélyüket rövidesen élvezhetik.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Aradi pénzhamisítók Nagyváradon. A *Pistye*-féle pénzhamisító banda, melyet itt Aradon fedezett fel a rendőrség, ma a nagyváradai törvényszéket foglalkoztatta. Azért tárgyalják ezt az érdekes bűnpört Nagyváradon, mivel pénzhamisítási ügyekben csak táblai székhelyeken levő törvényszékek iélkezhetnek s így az Aradon elkövetett pénzhamisítás felett a nagyváradai törvényszék ítélkezik. A mára kitűzött fő-tárgyaláson *Millye Gyula* táblabíró elnökölt, a vádat *Nagy Géza* dr. ügyész, a védelmet *Adorján Emil* dr. ügyvéd képviselte volna. A tárgyalást ugyanis nem tartották meg. Mivel a beidéztet tanúk nem jelentek meg valamennyien, a tárgyalást el kellett halasztani.

NAPIREND.

Május 16. Péntek. Róm. kath. naptár: *Nep. János*. — Protestáns naptár: *Peregrin*. — Görög-keleti naptár (május 3.): *Timót*. — A nap két 4 óra 6 perckor, nyug-szik 7 óra 14 perckor. — A hold két 1 óra 17 perckor, nyugszik 1 óra 11 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¹/₂—12¹/₂ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: *Erekye-muzeum* helyisége mellett ülésterem.

Időjelölés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, sok helyütt csapadék, zivatarok.

Május 16. Az aradi zene-conservatorium házi-estélye este 8 órakor. — Templomünnep Világoson. — A világi polgári olvasókör táncvigalma (*Mátyás király* vendéglő) — Jegyzőválasztás Mikalakan.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.36
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.06
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

S z e s z ü l e t.

— Május 15. —

Mai jegyzőseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslék 12:80—13— korona mmásanként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 15. —

Magyar elbrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 100—2 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 106—7 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 105—6 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 107—8 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 106—7 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 106—7 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 103—4 fillérig.

Sertéslétszám. Május hó 12. napján volt készlet 39,876 darab, május hó 13. napján fölhaltatott 1425 darab, május hó 13. napján elszállítatott 582 darab, május hó 14. napján maradt készlet 40,721 darab. Üzlet: Kellősebb.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 15.

Déltőzsde. Buzakinálát kielégítő, vételkedv gyöngye. Bányadi irányzat mellett 10,000 méterfázsa került forgalomba, 2½—5 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonanevek nyugodtak és változatlanok. Időjárás borús.

Zárulat 12 órakor:

Buza májusra	8.55— 8.56
Buza októberre	7.74— 7.75
Rozs májusra	7.10— 7.12
Rozs októberre	6.58— 6.59
Zab májusra	7.05— 7.10
Zab októberre	5.74— 5.75
Tengeri májusra	4.96— 4.97
Tengeri júliusra	5.04— 5.05
Tengeri augusztusra	
Repce augusztusra	11.60—11.70

Zárulat 5 órakor:

Buza májusra	8.59— 8.60
Buza októberre	7.77— 7.78
Rozs májusra	
Rozs októberre	6.63— 6.64
Zab májusra	
Zab októberre	5.75— 5.76
Tengeri májusra	4.98— 4.99
Tengeri júliusra	5.03— 5.04
Tengeri augusztusra	
Repce augusztusra	11.65—11.75

Zárulat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	677.35
Magyar hitelrészvény	696.50
Leszámitolóbank részvény	439.—
Rima-Murányi vasmű részvény	516.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	678.50
Közúti vasút	620.—
Városi villamos vasút részvény	315.—

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Irtá: **Catulle Mendés.**

(46)

(Folytatás.)

Odalen a távolban sajtószertű városka felelt; a városon kívül levő domb pedig lánzsáktól és sisakoktól visszavert napsugaraktól fénylött, körülvéve óriási tömegtől, mely zajongva, kiterjesztett kezekkel mutogatott egy nagy keresztre, melyen lehajtott fejjel függött egy férfi. Két más keresztben pedig, melyek a domb alsóbb részén voltak felállítva, két más férfi volt kifeszítve.

Mit jelentsen ez? Rémlátás vagy álomkép? Megőrült-e Frigyes? vagy talán újból elaludt és csak felébredése sem volt egyéb álomnál? Nem. Szemei valóban nyitva voltak és eszében nem keletkezett semmi zavar. Urzéki csalódásnak sem lehetett rabja. Megtapogatta maga körül a köveket, látta maga mellett lovát és hallotta patáinak csattogását a köves talajon.

Tovább bámult és még nagyobb meglepetéssel; minden erejét a látásra fordította, hogy jobban meg tudja különböztetni a sajtószertű tárgyakat a völgyben.

A nép öltözete hasonlított azokhoz, melyeket a régi bibliák képen lehet látni; fejeiket réz sisakok borították és magas zászlós sasok alatt lovon ülő férfiak, a római légionáriusok egyenruháját viselték.

A tömegből egy férfi vált ki. Es ahoz közeledett, aki a legmagasabb keresztre volt feszítve, hosszú lánzsát — vagy ta án nádat — nyújtott fel neki, melynek végén valami kerek tárgy volt kivehető, „Oh! gondolá Frigyes, a Jézusnak nyújtott ecetes szivacs!” Es mialatt a tömeg ujjongott, mialatt a keresztben függő utolsó küzdelemben látszott már lenni, egy nő ölelte át fürteivel a kereszt alját, hol zokogva térdelt.

A látvány bármilyen élénk is volt, hasonlított a lehetetlenhez. Milyen csoda helyezte az Alpok egyik thüringiai dombjára a Kálváriát? Hogyan került ide Jeruzsálem? Hogyan lett a mult a jelené? Szilárd szellem föllázadt volna e valószínűtlenségek ellen és inkább hitt volna saját örültségében, mint az örök törvények feiforgatásában vagy pedig türelmesen keres e volna a titok magyarázatát. De Frigyes lelke kész és hajlandó volt az álmódosásra. Teive vallásos érzülettel, ijedten bukott térdeire és ugyanabban a pillanatban zárta le mintegy átszellemülve szemeit, midőn ajkai imára nyitak. Nem értett, nem akart megérteni csak

egyed, a véletlenül kapott feleletet. Azt kérdezte volt: „Hova fussak az élettől?” Jézus jelent meg előtte, mintha mondana: „Hozzám!” Egy ember kétségbeesett lépéldéseivel szemben, az Isten mutatta meg példáját; ő is a szűznek gyermeke, megvetette a testet és királysága nem e földről való volt. A gyermek imádságával egyesítette Frigyes az ifju elhatározását hogy követni fogja ezt a példát. Mint az istenember úgy ő sem fog többé gondolni a földi dolgokkal; gyűlölni fogja a testet, kinozni, le fogja győzni és végre le fogja magáról vetni, mint egy piszkos köpenyt, mely akadályozza a lelket magasztos röptében. A gonosz szellem felviheti őt a hegy csucsára és megmutathatja neki a föld összes dicsőségét és kincseit, ő csakis az égi gyönyörök után fog törekedni. Elment volna az utcákra, hajléktalanul koldulva, tanításokat adni a szegényeknek és kétségbeesetteknek, egy estén az olajfák kertjében képes lett volna vért izzadni, és dicsőtlenül meghalni a keresztfán, mint Megváltója!

Midőn ujra kinyitotta szemeit, a dráma már befejeződött a dombon. Frigyes látta a katonai lánzsáját, melylyel a keresztben függőnek oldalát megnyitotta és mintha a döfés őt magát érte volna, szívéből érezte folyni a vérrrel együtt a bocsánatot.

Hirtelen leugrott a szikláról és elrohant a lefelé vezető lejtőn. Közélről akart látni mindent, érinteni, imádni kívánta az isteni halotat. Mint Mária-Magdolna és Mária, Jakab és József anyja, csókolni akarta Jézus lábait és éjjel velük együtt sirba tenni a drága testet. Lefelé futott tehát, a kavicsok görgése és porfelhő között. Összetépte magát a tüskés bokrokon, elcsuszott a mohokon, elesett, felkelt és rohant tovább. Mennyi ideig tartott ez a futás? Percekig vagy órákig? Soha sem tudott rá visszaemlékezni.

Egyszerre csak egy utolsó erőlködés után kívül találta magát az erdőn a városka csinos utcáján, melyben ó-német stíli házak faerkélyei alatt ünnepi tömeg vidáman fogyasztotta sörét: a férfiak karban énekeltek és a leánykák kacagva, vidáman jöttek a domb felől.

Megállott, ijedten tekintgetve a házakra, az ivókra és a melléte elvonulóokra — az egész környezetre, mely tökéletesen hasonlított ahhoz, melyet mindennap láthatott.

Mi történt? Minő új csoda változtatta ilyen hirtelen át a lényeket és a tárgyakat? Hol voltak a rézsisakos katonák, a legionáriusok, kiket a hegy csucsáról látott?

Egy öreg asszony, ki háza küszöbén egy tyuk kopasztásával volt elfoglalva, Frigyeshez fordult és mondá:

— Dicséretessék az Ur! Jól futhatott fiatal uram, mert egészen elakadt a lélegzete, hanem azért elkésett már.

— Elkéstem? ismétlé csaknem hebegve.

— Igen már, későn jött. Látja, mindenki haza megy már, mert vége van.

— Vege van? Minek?

— A passionak.

— Hát hol vagyok én itt?

— Nem is tudja? Oberkammergau ban, fiatal uram.

Megrendülten hajtotta le fejét. A városka nevének egyszerű hallására, melyet igen jól ismert, elég volt, hogy új ábrándjának képtelenségét balássa.

(Folytatása következik.)

BORHOZ LEGJOBB!!
KITUNO ASZTALIVIZ

és

1895

NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL.

NYILTTÉR.*

Fölhívás

azon szerb polgártársaimhoz, akik f. évi május hó 19-én Aradon a szerb kongresszusi képviselőválasztáson választói joggal bírnak.

Igen tisztelt Polgártársak!

Elérkezett az idő, a midőn a szerb egyházhoz tartozó magyar állampolgároknak alkalom nyílik a szerb egyház jogainak megvédésére, sérelmeinek orvoslására módot keresni.

Az aradi kerület május hó 19-én kongresszusi képviselőt választ.

Minden szerb polgár fontolja meg, mivel tartozik egyházának, amikor szavazatát leadja. Azt akarja-e, hogy a jogot, törvényt nem tisztelő önkény, az igazságtalanság, a hivek érdekeinek durva eltiprása legyen az uralkodó a magyarországi szerb egyház igazgatásában, — vagy azt akarja, hogy a szerb nemzeti egyház ősi jogai, érintetlen autonómiája, régi becsülete állittassék vissza, s azon a leghatalmasabb önkénye se üssön csorbát?

Testvérek! A magyarországi szerbek jövője, boldogulása, egyházunk becsülete van letevé annak az embernek kezeibe, akinek a karlócai kongresszusra képviselői mandátumot adtok. Tartsatok össze, ne hallgassatok oly köpönyegforgató jelöltekre, akik egyszer liberálisok voltak, az országgyűlési képviselőválasztásokon kormányparti kortes-szolgálatot tettek s most radikálisoknak akarják föltüntetni magukat. Válasszatok független, szabad gondolkodásu egyént, a kiben megvan az erő, hogy az egyház jogait becsülettel, hiven, lelkiismeretesen képviselje.

921

Prodanovits Döme.

!!Végre valahára!!

egy 16

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket a legnagyobb mérvben kielégít.
Igy kiáltottak föl mindazok, kik a legujabban forgalomba hozott

DENTOLIN

fogpasztánkat megkísérlették.

Egy tégely ára . . . 1 korona.

Egy darab ára . . . 60 fillér.

5% a magyar tanítónök „Otthona” javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése
ARADON.

Nemzeti színház.

Bérlet 11. sz.

Páratlan.

Pénteken, 1902. évi május hó 16-án:

Mongodin ur felesége.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Blum Ernest és Raul Toché.
Fordította: Fenyéri Mór.

SZEMÉLYEK:

Mongodin	Békés Gy.	Rabatear	Gózon Béla.
Rosalie, neje	Pajor Agnes.	Berneret	Győre Alajos.
Lucienne	Borostyán S.	Francois, inas	Sarkadi A.
Montepiat	Daróczy Ilka.	Kerületi prefét	Juhász S.
Fougerolles	Ternyei L.	Moineaut	Bérczi Mari.

Kezdete este 7 és fél órakor.

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg
rheuma, csúsz, köszvény és idegzsába ellen

a villamfényfürdőket, 400

idegesség ellen hidegvíz-gyógymódot

Dr. Hecht gyógyintézetében,
Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Bennlakó és bejáró betegeknek. Telefon 270.

MINDEN HÖLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsiros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegyület. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeptól májfoltot, bőrrakát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet sbb.

Csak az azon készítmények valódiak, a melyek címeres védjegyemmel vannak lezárva.

Xamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér. Margit poudér 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boron-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Eleken: ifj. Pekker István, Földékon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kunágotán: Fejes Lajos, Kurtison: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácsbázan: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzeros Adam, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rokszin János, Pankotán: Posevitz Gusztáv, Pityarosan: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

pályaköszoruzott készítmény.

gyermeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papiroson Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felhígítására és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Collodium.

Kitűnő, minden mászem felülmuló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Marasquino	Vanília
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerárakban

Aradon, Szabadság-tér.

Permetező

3 évi jótállással

(ingyen javítás)

Hőnig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi fecskendők,

borszivattyúk,

kutak és gummi tömlők

gyári áron.

Javítások elfogadtatnak.

571—1902. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósg V. 703. számú végzése által Rosenthal Testvérek jelentkezésére s több végrehajtók javára is Zeiner Ignác aradi lakos ellen 244 kor. 52 fillér tőke és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírólagon lefoglalt és 1190 koronára becsült árúkból álló in-

góságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon Asztalos Sándor-utca 24. sz. a. leendő eszközlésére 1902. év május hó 20-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérők becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-czikk 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1902. évi május hó 3. napján.

Ortutay,

bírósági végrehajtó.

919

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

70144—1902. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocskban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

állomáson	1. évi május hó
Fiume	25-án d. e. 9 óra
Kis Czell	26-án d. e. 9 óra
Bpest keleti p. u.	28-án d. e. 9 óra

Budapest, 1902. május hóban.

Az igazgatóság.

A haj eredeti színét

visszanyerjük a Hajós-féle

Hajregenerator

használatát által. Rövid idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti színét, ifjúkori szépségét és ennek visszatérése után az elért eredmény állandóan megmarad. A fehérneműt és fejbőrt nem piszkítja.

Egy üveg ára 60 krajczár.

Hófehér fogakat egyedül a Hajós-féle

Venus Antiseptikus fogpép

használatát által nyerhetünk, egy tégely ára 60 krajczár. (Az üres fogpép-tégely 10 kr.-ba visszavásároltatik.)

Valódi angol celluloidba foglalt

Antiseptikus fogkefe

2 évi jótállással ára 90 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Apró hirdetések

Egy jó forgalmu vendéglő

M. Radnán a vasúti állomással szemben eladó. Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál. 913

Eladó

egy márvánnyal fedett elegáns

candalló,

mely kitűnően fűthető, továbbá bronz-óra 2 candelaberrel, egy nagy szmirna szőnyeg, tudományos német könyvtár, 2 china ezüst gardiniere, egyéb szép szalon garnitúra és függönyök, többféle butorok, ajtó feletti Aufsätze díszítve porcellán edényekkel.

Bővebbet Zemplényi Sándor lakásán, Színház-épület. 909

TELEFON

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz fizetés mellett a legmagasabb árrban megvételnek, vagy becsereitelnek.

Házi csengők

bevezetést és javítását szakszerűen végzi:

Kalmár József

villany-műszerész,

Arad, Salacz-utcza 2.

Kerékpár és varrógép raktár.

Szakszerű javítóműhely

Apateleik községnél az irnoki állás

üresedésbe levén, arra pályázatot nyitok.

Felhívom érdeklődőket, hogy ezen 360 korona irnoki és 40 korona anyakönyvvezetői helyettesi tiszteletdíjjal, mosáson kívül teljes ellátással javadalmazott állásra ajánlataikat adják be.

Szorgalmához mérten melékjövödelemben is részesül.

Magyar Mihály,

jelző.

Nagy raktár
elsőrendű portland-czement
és vízhatlan mészből.

≡ Az ujvidéki kova malomkövek egyedüli elárúsítása. ≡

Malom-berendezések és azokhoz szükséges eszközök és anyagok:

Sárospataki és francia malomkövek, valódi svájci malomkő élesztő szerszámok, francia köszörükövek, kül- és belföldi gépszijak, hengerszékek, lisztselyem szövetek, felvonó hevederek, serlegek, serleg-csavarok, fa-szija korongok, kötél korongok, legjobb minőségű kenőanyagok, zsák-taligák, ólom-zárak stb.

Szesz gyárak részére: Különböző jó minőségű gép és henger olajok, süritő anyagok, asbest-lemezek, asbest zsinorok, Burgmann féle tömitések, olajbelek, Hungari-frictions zsinorok, kautsuk-árak, kender tömitések, fessmérők, ellenőrző csapok, vízállást mutató készletek, sárga és vörös réz-övek, kovacsolt vascsövek és összekötő részek, gőzhenger kenő-szelenczék, Stauer-féle kenő-szelenczék, önműködő kenő-szelenczék sárga rézből.

Cséplőgépek és locomobil javításához szükségeselt uobsinok, dobsin csavarok, locomobil forrasövek, csősüritő gépek, sodrony és sörte csőkefék, csavar met-zők, csavar-kulcsok, réteg-fém, reszelők, szerszám aczel, cséplőgég rosta-lemezek, tápszivattyu kautsuk csövek, emelő gépek stb.

Gazdaságok részére: gazdasági, raktármérlegek, gabona zsákok, legjobb minőségű cséplőgép, locomobil, kazal, szekér-takaró ponyvák, gép olajok, gépszir, koc-ikenőcs, petroleum, carbolineum fedéllemezek és szegek, kerti és tüzi fecskendők, kender tömlők, cukorrépa-művelő eszközök stb.

Szőlőszetek részére: borsajtók, bor-szivattyúk, prima minőségű kautsuk tömlők, perme-tezők és alkatrészei, kékítő lénpör fuvo stb. — Legjobb minőségekben és a legjutányosabb árrakon kaphatók 358

Magyar Ferencz

gép-, szerszám- és műszaki kellékek üzletében

Aradon. Zrinyi-utcza 6. szám. — Megyei és városi telefon 30 szám.

Kassovitz Fülöp

férji-, fiu- és gyermekruha raktár

Arad, Andrassy-tér 9. sz., a Minorita-templommal szemben.

Nagy választék

kész ruhákban a legkitűnőbb szövetekből

verseny nélküli olcsó árrakon.

Mérték utáni megrendelésekhez nagy választék van több mint 2000 szövetmintából, s ezen rendelések legjutányosabb árrakon eszközöltenek.

Reverendák a főt. papság részére, civil-ruhák, katonai, hivatalnoki és egyleti egyenruhák a legpontosabban előírás szerint készíttetnek.

Kiváló tisztelettel

Kassovitz Fülöp,

Reich Samu, üzletvezető

Arad, Andrassy-tér 9.

581

Igen tisztelt Kassovitz ur!

A megrendelt összes ruhák átvételét a legnagyobb köszönettel elismerem, s igazán mondhatom, meglepő gyorsasággal s a mellett a leggondosabb kiállítással elkészítve vettem át, miért is fogadja el tőlem tiszteletem jeléül e pár sorokat.

Sikló, 1902. évi május hó 5-én.

Mar. dtam tisztelője

Mold Ferencz, s. jegyző.